

Trendbreuk Zuid-Limburg

De trend is gezet

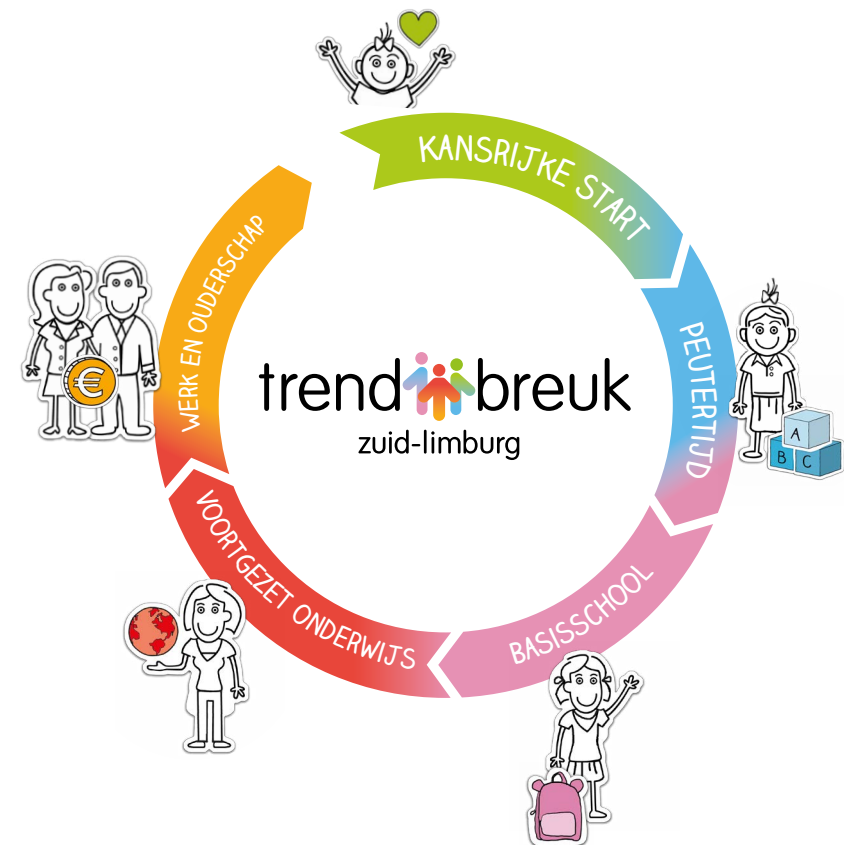
A young girl with dark hair in two braids, wearing a white sleeveless shirt, is climbing a grey rock wall. She is reaching up with her right hand to a black hold and her left hand to a green hold. The wall is covered with various colorful climbing holds in red, pink, yellow, blue, orange, and purple. A horizontal rainbow-colored bar is positioned above the girl's head.

Werkplan 2024-2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De trend is gezet	3
Deel 1: De Trendbreuk-aanpak	4
1.1 Samen de schouders eronder	4
Betrokkenheid en inzet samenwerkingspartners	4
1.2 We durven kritisch te zijn	5
Trendbreuk 2.0	6
Van programma naar netwerk	6
Governance	6
1.3 Samen bouwen we verder	7
Een dynamisch werkplan	7
De relatie Trendbreuk-GALA-IZA (TGI)	7
1.4 De basis versterken	7
Meer aandacht voor de doorgaande lijn	7
Health in/with all policies	8
Eigenaarschap en betrokkenheid	8
Burgerparticipatie en informele zorg	8
Monitoring en evaluatie	9
Communicatie en zichtbaarheid	9
Financiën	10
Deel 2: Activiteiten die bijdragen aan Trendbreuk	11
Lijst met afkortingen (A-Z)	44

Inleiding

De trend is gezet

Diverse landelijke akkoorden en rapporten hebben de afgelopen tijd de boodschap gebracht dat het echt anders moet als we de kansenongelijkheid willen verkleinen, de gezondheid en het welzijn van burgers willen versterken en de zorg toegankelijk en betaalbaar willen houden. Dat zijn geen eenvoudige opgaven. Een blauwdruk voor een succesvolle aanpak is er niet. Dan is het goed om in herinnering te brengen dat Zuid-Limburg met Trendbreuk jaren geleden al een koers heeft ingezet om met domeinoverstijgende samenwerking de gezondheidsachterstand van de regio in te lopen. Van die koers hebben we nu voordeel, want inmiddels ligt er een stevig fundament dat bestaat uit een regionale aanpak met effectieve projecten en interventies. Daarmee zetten vele partijen zich gezamenlijk in om elk kind een goede start in het leven te geven.

Doordat samenwerkingen beginnen te beklijven, raken werkwijzen beter op elkaar afgestemd en worden voorheen moeizame overgangen van de ene naar de andere organisatie makkelijker. Dat komt de ondersteuning aan (jonge) burgers ten goede. Het is precies wat het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) voor ogen hebben: een stevige, brede samenwerking tussen zorg-, preventie- en sociaal-maatschappelijke organisaties in een regio.

Zo gezien kunnen GALA en IZA voortbouwen op de Trendbreuk-aanpak en de huidige ontwikkelingen versterken en versnellen.

Een mooi voorbeeld is Keigezond Limburg (zie p. 42). Dit is een brede domeinoverstijgende netwerkaanpak om overgewicht bij kinderen terug te dringen. In het kader van Trendbreuk is Keigezond in enkele Zuid-Limburgse gemeenten van start gegaan. In GALA en IZA wordt van regio's gevraagd om een ketenaanpak voor overgewicht bij kinderen in te richten. Daarmee is Zuid-Limburg dus al goed op weg.

De boodschappen en opdrachten die de landelijke overheid en diverse adviesorganen de regio's de laatste tijd meegeven, bevestigen dat we met Trendbreuk de trend hebben gezet. Die bevestiging werd ook gegeven door de verkenning naar Trendbreuk die in 2022/2023 is uitgevoerd.

In dit dynamische werkplan leest u hoe we in 2024, 2025 én 2026 invulling geven aan de Trendbreuk-koers.

Programmamanagement Trendbreuk
Fons Bovens en Marjon Hulst

Deel 1: De Trendbreuk-aanpak

De Trendbreuk-aanpak is geen losstaand programma, maar stevig verankerd in het regionale gezondheidsbeleid: Zuid springt eruit. De 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben in deze beleidsnota een gezamenlijke ambitie uitgesproken om in 2030 een kwart van de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg ten opzichte van het landelijk gemiddelde te hebben ingelopen. Dit regionale gezondheidsbeleid is met een jaar verlengd tot en met 2024, mede vanwege de vele (landelijke) ontwikkelingen die zich voordoen met onder andere de komst van GALA en IZA.

De ingeslagen weg met het huidige gezondheidsbeleid en de Trendbreuk-aanpak wordt onverminderd voortgezet.

1.1 Samen de schouders eronder

Het programmamanagement Trendbreuk, inmiddels ondergebracht bij de GGD Zuid-Limburg, coördineert en ondersteunt de Trendbreuk beweging. Met haar partners bouwt de GGD aan verduurzaming en uitbreiding van de netwerkorganisatie en aan een programma met (preventieve) interventies die het verschil maken en het grootste effect hebben op de gezondheidswinst.

Het programmamanagement jaagt aan, verbindt zaken waar dat mogelijk en nodig is en zoekt mee naar (aanvullende) financieringsmogelijkheden. Het programmamanagement draagt ook zorg voor het zichtbaar maken van de voortgang van de gezamenlijke inspanningen en ondersteunt in het bepalen van de gezamenlijke koers.

Betrokkenheid en inzet samenwerkingspartners

Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg heeft een stuurgroep Trendbreuk ingesteld voor de bestuurlijke afstemming van de activiteiten die voortvloeien uit onze ambitie. In de stuurgroep hebben gemeenten, de Provincie Limburg, MUMC+, GGD Zuid-Limburg, Zorgverzekeraar CZ en een vertegenwoordiging van het welzijnswerk, onderwijs en kinderopvang zitting. Vooralsnog fungeert het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg als afstemmend orgaan en in voorkomende gevallen als besluitvormend orgaan. Deze structuur wordt gecontinueerd, terwijl een nieuwe governance structuur wordt voorbereid.

In de werkgroep Trendbreuk zitten de beleidsondersteuners van de stuurgroepleden. Binnen deze werkgroep vindt afstemming plaats en wordt advisering aan de stuurgroep voorbereid. De vele samenwerkingspartners in de verschillende aanpakken en interventies zijn regionaal actief betrokken en plegen gezamenlijk inzet. Naast de regionale betrokkenheid en inzet zijn gemeenten en lokale samenwerkingspartners verantwoordelijk voor de lokale implementatie: uitvoering en borging van interventies en het lokaal organiseren van een integrale aanpak. Hiervoor is een nauwe samenwerking tussen regionaal en lokaal niveau binnen Trendbreuk van belang.

1.2 We durven kritisch te zijn

Trendbreuk ging in 2018 van start. Na de eerste jaren wilde de stuurgroep Trendbreuk weten: doen we de juiste dingen en doen we ze goed? De stuurgroep liet daarom in 2022/2023 een verkenning rondom deze vragen uitvoeren.

De verkenning laat zien dat Trendbreuk een sterk merk is, met name door een aantal krachtige elementen in aanpak en inhoud die worden verwoord in de uitgangspunten (zie kader). Tegelijkertijd is een stevige doorontwikkeling in organisatie en uitvoering nodig om het goede te borgen. Niet alleen voor de Trendbreuk-ambitie, maar zeker ook voor bewegingen die voortkomen uit GALA, IZA en in mindere mate uit het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO).

De gesprekken in de verkenningsperiode én het rapport hebben eraan bijgedragen dat binnen Zuid-Limburg op diverse fronten in dezelfde richting wordt gedacht en krachten verder worden gebundeld.

Uitgangspunten Trendbreuk

- **Samen**
Alleen samen kunnen we de trend breken.
- **Iedereen is nodig**
Overheid, onderwijs, zorgverleners, zorgverzekeraars, maatschappelijke organisaties, kennisinstituten, bedrijfsleven, burgers, enz.
- **Gezondheid is overal**
Daarom betrekken we partijen op het gebied van onder meer armoedebestrijding, ruimtelijke ordening, milieu, sport, jeugd, arbeidsmarkt, economie en welzijn.
- **Langjarig**
Een trend breken vereist een langjarige, regionale aanpak.
- **Jeugd**
De focus ligt op de jeugd. We geven elk kind een kansrijke start.
- **Bewezen**
We zetten interventies in waarvan bewezen is dat ze effectief zijn. En als we iets nieuws uitproberen, laten we onderzoeken of het werkt.
- **Massa maken**
Als een interventie ergens goed loopt, wordt deze steeds verder uitgerold over de regio.
- **Hetzelfde aanbod**
Iedereen in de regio kan gebruikmaken van hetzelfde ondersteuningsaanbod. Het maakt niet uit in welke gemeente je woont.

Trendbreuk 2.0

De kracht van focus op de jeugd blijft een belangrijk uitgangspunt. Het meerjarig bouwen aan een nieuwe, gezonde generatie burgers is nodig om de trend van intergenerationele overerving van gezondheidsachterstanden te doorbreken. We verbinden steeds meer partijen aan de Trendbreuk-ambitie om zo samen nog krachtiger vooruit te komen. Denk daarbij aan scholen, woningcorporaties, welzijnswerk, jeugdzorg en arbeidsmarktpartijen. We kunnen alleen succesvol zijn als we domeinoverstijgend samenwerken. En hoewel er vorderingen zijn gemaakt in de interdisciplinaire samenwerking, willen we de komende jaren nog steviger inzetten op het interprofessioneel werken.

Naast de uitrol en borging van activiteiten, interventies en coalities, zijn ook nieuwe initiatieven nodig om de trend te breken. Dit werkplan bevat nieuwe (reeds gestarte) initiatieven, zoals: de dialoog met de jeugd, de coördinatie-functie van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), informele zorgnetwerken en de start van coalities kinderopvang en onderwijs. De thema's taalvaardigheid en bestaanszekerheid staan hoog op onze agenda. De verkenning naar de manier waarop we hier invulling aan kunnen geven start al eind 2023, maar is nog te prematuur om concreet in dit werkplan te benoemen.

Daarnaast zien we dat onze regio kampt met een dubbele opgave van vergrijzing en stijgende zorgvraag in andere levensfasen. Mogelijk gaat de Trendbreuk-aanpak (met langjarige samenwerking, bewezen effectieve interventies, bundelen van middelen etc.) ook doorontwikkeld worden voor alle levensfasen.

Van programma naar netwerk

Bij de start van Trendbreuk in 2018 is bewust gekozen voor een programma waarin een samenhangend aantal interventies bij moest dragen aan het realiseren van gezondheidsdoelen. Nu zien we dat steeds meer partijen actief zijn rond dit thema en dat de huidige programmastructuur steeds meer wijzigt in een netwerkstructuur. Deze netwerkstructuur blijkt een belangrijke basis in Zuid-Limburg voor de regionale preventie infrastructuur, zoals bedoeld in GALA en IZA.

Governance

De verkenning in 2022 en 2023 heeft geleid tot een stevige stap in de borging van Trendbreuk: de 16 gemeenten hebben op 9 maart 2023 besloten de coördinatie en de doorontwikkeling van Trendbreuk op een duurzame wijze te laten organiseren door de GGD Zuid-Limburg. Het Algemeen Bestuur gaf de GGD tevens opdracht de governance structuur met betrekking tot Trendbreuk, GALA en IZA in samenhang verder uit te werken. Ook de procesregie en inhoudelijke coördinatie van GALA en IZA zijn bij de GGD Zuid-Limburg belegd, waardoor een sterke verbinding met de regionale samenwerkingsstructuur van Trendbreuk wordt gerealiseerd.

Met Trendbreuk heeft Zuid-Limburg een voortrekkersrol; met GALA en IZA willen we die stevig voortzetten.

1.3 Samen bouwen we verder

Dit werkplan wordt geschreven in de tijd dat ook het plan van aanpak GALA per gemeente en het regioplan Zuid-Limburg wordt geschreven. We kunnen deze plannen niet los van elkaar zien en dat betekent ook iets voor de inhoud en looptijd van het werkplan Trendbreuk. Daar waar we eigenlijk wilden koersen op een werkplan voor twee jaar, lopen de akkoorden GALA en IZA tot en met 2026. Daarom zien wij dit werkplan Trendbreuk als een stevige basis voor de komende drie jaar.

Een dynamisch werkplan

We realiseren ons maar al te goed dat de ontwikkelingen in GALA en IZA ook zomaar kunnen betekenen dat we onze ambities, plannen en uitvoering eerder of vaker moeten bijstellen. In dat kader willen we dit werkplan dan ook vooral zien als een dynamisch document: een stevige basis, maar met alle ruimte voor tussentijdse evaluatie en reflectie, aanpassing en actualisatie als de situatie daar om vraagt.

Medio 2025 maken wij een doorkijk naar 2026 en besluiten we wat dit voor de uitvoering en/of bijstelling van het werkplan betekent. Op die manier willen we de stip op de horizon niet al te ver vooruit leggen en toch de mogelijkheid hebben om tijdig en adequaat te anticiperen op de ontwikkelingen van GALA en IZA.

De relatie Trendbreuk-GALA-IZA (TGI)

GALA en IZA sluiten nauw aan bij de Trendbreuk-ambitie. De ambitie van GALA is een gezonde generatie in 2040, terwijl de ambitie van IZA is: toegankelijke, kwalitatief goede en betaalbare zorg, waarbij de beweging wordt gemaakt van ziekte en zorg naar preventie en gezondheid.

De investeringen in Trendbreuk in de afgelopen jaren geven Zuid-Limburg een belangrijke basis om de uitdagingen van GALA aan te gaan en de succesvolle aansluiting bij het IZA vorm te geven. Gebleken is dat de Trendbreuk-aanpak landelijk inmiddels een voorbeeldfunctie vervult.

Binnen GALA en IZA wordt van het gemeentelijk domein en het zorgdomein verwacht dat er gezamenlijk aan een regionale preventie-infrastructuur wordt gebouwd. Dat is nodig om tot de zogenoemde 'beweging naar de voorkant' te komen. En dat draagt weer bij aan het toegankelijk en beheersbaar houden van de zorg. De verbindende schakel tussen beide domeinen is de GGD Zuid-Limburg. De Trendbreuk-aanpak vormt de basis.

1.4 De basis versterken

Dit werkplan beschrijft hoe we de komende jaren verder bouwen aan de basis van Trendbreuk. In hoofdstuk 2 worden de activiteiten via een vast format beschreven, maar de algemene basis wordt in de paragrafen hieronder beschreven.

Meer aandacht voor de doorgaande lijn

De doorgaande lijn of cyclus van -9 maanden tot 27 jaar is en blijft het belangrijkste basisprincipe voor Trendbreuk. Ieder kind (en diens ouders) zou gedurende deze levensloop eenzelfde aanbod moeten vinden, ongeacht woonplaats of plek waar onderwijs gevolgd wordt.

In de basis bestaat dat aanbod uit goede preconceptiezorg en geboortezorg, gevolgd door jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs. Daar waar nodig kan een kind en/of zijn of haar ouders gebruik maken van extra ondersteuning en ook dat aanbod zou in iedere gemeente hetzelfde moeten zijn.

De inspanningen in de fase Kansrijke Start leiden tot zichtbare resultaten en een stevige Basisstructuur voor Zuid-Limburg. De andere fasen vragen de komende periode meer aandacht, daarbij gaat het met name om de doorgaande lijn van fase naar fase te realiseren.

Een goed voorbeeld daarvan vormt de presentatie van drie basiselementen die in elke kinderopvang- en onderwijslocatie aanwezig zouden moeten zijn (Gezond leren leven, zie p. 39). Herhaling, herkenning, gemeenschappelijke taal en een gelijk aanbod helpen in het bevorderen van een gezonde leefstijl en het vergroten van de kansengelijkheid.

Health in/with all policies

De leefwereld van burgers en gezinnen is niet in één beleidsdomein te vangen. Het uitgangspunt voor de komende jaren moet dan ook zijn dat gezondheid als logisch onderdeel van alle domeinen wordt gezien. De stuurgroep Trendbreuk gaf eerder al aan dat een verbreding met onderwijs, economie en arbeidsmarkt zeer wenselijk is. Daarnaast merken we ook dat het bedrijfsleven en kennisinstellingen graag willen aanhaken. De gesprekken hiervoor zijn inmiddels in gang gezet. Dat betekent dat we de komende drie jaar, met de actuele ontwikkelingen in GALA en IZA, ook vanuit Trendbreuk nog steviger gaan inzetten op beleids- en domeinoverstijgend werken.

Belangrijke thema's die vragen om een integrale aanpak zijn: armoede-problematiek en bestaans(on)zekerheid, mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen, laaggeletterdheid en gezondheidsvaardigheden van burgers. Deze thema's krijgen ook in diverse themagroepen GALA en IZA een plek. Ook vanuit daar wordt de verbinding met Trendbreuk gemaakt.

Eigenaarschap en betrokkenheid

Eigenaarschap is een veelgebruikt begrip dat in de Trendbreuk-aanpak vooral te maken heeft met het nemen van verantwoordelijkheid, het nakomen van afspraken en een structurele bijdrage leveren aan de Trendbreuk. Eigenaarschap bij organisaties, kartrekkers en projectleiders is daarmee een belangrijke succesfactor om onze ambitie te realiseren. En hoewel we zien dat de mate van betrokkenheid groot is, is die rol van eigenaar voor veel professionals en organisaties niet vanzelfsprekend. Eigenaarschap wordt dan ook een thema; we gaan meer stil staan bij de werkelijke betekenis van eigenaarschap en faciliteren professionals en organisaties om ook daadwerkelijk eigenaar te kunnen zijn en verantwoordelijkheid te nemen.

Burgerparticipatie en informele zorg

Er worden stappen gezet om de burger meer te betrekken bij de Trendbreuk-aanpak. Zo wordt in het werkplan aandacht besteed aan het inzetten van ervaringsdeskundigen en het organiseren van informele zorg. Hier ligt vooral een expliciete rol en opdracht voor Burgerkracht. Naast betrokkenheid en participatie zijn Positieve Gezondheid en het bereik van de meest kwetsbare doelgroepen belangrijke thema's. Trendbreuk onderschrijft de uitgangspunten die Burgerkracht hanteert.

Uitgangspunten Burgerkracht

- Gezondheid en welzijn van mensen staat centraal; dus niet alleen het zorgaanbod
- Gezondheid bekijken vanuit de brede blik: Positieve Gezondheid
- Elke Limburger telt
- Kijken vanuit kansen en krachten
- Betekenisvolle participatie; niet alleen voor de vorm!

Trendbreuk gaat samen met Burgerkracht verkennen hoe we de uitgangspunten kunnen vertalen naar de uitvoering bij bestaande alsook nieuwe initiatieven, zoals: het gezondheidspanel Zuid-Limburg, de start van focusgroepen in 'Dialogo met de jeugd' (zie [p.43](#)) en de inzet van ervaringsdeskundigen (zie [p.29](#)).

Monitoring en evaluatie

Vanuit de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG) en de Kenniswerkplaats Jeugd lopen diverse onderzoeken, zoals dossieronderzoek uithuisplaatsingen, actieonderzoek burgerschapsonderwijs en onderzoeken naar de effecten van de Knooppunten Kansrijke Start of implementatie van Rookvrije Start.

Daarnaast zijn de bevindingen uit de Vervolgmeting Sociale Agenda Limburg van belang bij het meten en volgen van de effecten van alle inspanningen in (Zuid-)Limburg. In 2022 verscheen de tweede [Sociale effectmeting](#) waarin duidelijk werd dat de Trendbreuk nog niet gerealiseerd is. Om de effecten op langere termijn te kunnen blijven meten verdient het aanbeveling om deze effectmeting voort te zetten. Het verzoek aan Provincie Limburg hiervoor is dan ook nog actueel.

Net zoals bij de Trendbreuk-aanpak is in GALA en IZA veel aandacht voor monitoring en evaluatie. De GGD en de AWPG spelen hierin een belangrijke rol. Maar ook kennisinstituten en onderwijsinstellingen zoals de Hogeschool Zuyd, de Open Universiteit en de Universiteit Maastricht.

Vanuit Trendbreuk zal een stevige verbinding gemaakt worden naar de kennisdocumenten per gemeente, het plan van aanpak GALA per gemeente, het regiobeeld, het regioplan en de onderzoeken die in dat kader gaan plaatsvinden. Overigens wordt er ook steeds meer waarde gehecht aan kwalitatief onderzoek. Signalen uit de praktijk en verhalen van burgers en gezinnen zijn, naast alle data, ook hard nodig om passend beleid te kunnen maken en ongelijk te investeren in gelijke kansen.

Communicatie en zichtbaarheid

Een groot aantal partners is betrokken bij de Trendbreuk-ambitie. Sinds de start is het aantal alleen maar toegenomen en dat geldt ook voor het aantal Trendbreuk-projecten. De website www.trendbreukzuidlimburg.nl geeft daar een goed overzicht van. De partners en andere belangstellenden houden we op de hoogte via een [nieuwsbrief](#), een [wekelijkse update](#) en [social media](#). Daar gaan we de komende jaren mee door. De ambitie is om hierbij meer (bewegend) beeld in te zetten.

In aanvulling op de structurele communicatiekanalen willen we Trendbreuk vaker via de media onder de aandacht brengen. Naast communicatie gericht op een brede groep (potentieel) geïnteresseerden, communiceren we doelgroepgericht over Trendbreuk. Daarbij stemmen we boodschap en middelen af op specifieke doelgroepen, zoals bestuurders, uitvoerende professionals of maatschappelijke organisaties. De middelen lopen uiteen van factsheet tot werkbezoek en van brochure tot webinar. De komende drie jaar willen we de Trendbreuk-aanpak en de meerwaarde van de diverse projecten en interventies nog meer voor het voetlicht brengen.

Communicatie speelt ook een rol in de samenwerking tussen Trendbreuk-partners. Leidraad voor alle communicatie over en binnen Trendbreuk is de communicatievisie. Hierin zijn de leidende principes en kaders voor communicatie beschreven.

Concrete samenwerkingsafspraken met Trendbreuk-partners op communicatiegebied worden verder uitgewerkt in plannen en werkwijzen. Zo zijn er binnen Kansrijke Start afspraken over de perscontacten vastgelegd. Voor de komende jaren zijn er plannen voor een gezamenlijke communicatiekalender en een gezamenlijke digitale samenwerkingsruimte. Een gezamenlijke nieuwsbrief Trendbreuk, GALA en IZA is inmiddels al gerealiseerd.

Financiën

Het inzichtelijk krijgen en houden van de bestaande en mogelijk nieuwe financieringsstromen, en het gebundeld en efficiënt inzetten daarvan is een belangrijk aandachtspunt. Het gebundeld inzetten in een eenduidig basisaanbod, in alle fasen voor burgers in alle gemeenten, heeft in de Trendbreuk-aanpak tot goede voortgang geleid.

Regionale gebundelde financiering blijft nodig voor de Trendbreuk-aanpak. De eerdere financiering via o.a. GIDS gelden en Preventieakkoord komt nu beschikbaar via SPUK GALA. Ook SPUK IZA biedt mogelijkheden voor financiering. Hiermee wordt het mogelijk om de Trendbreuk-aanpak te borgen en te versterken. Daarnaast zullen we waar nodig en mogelijk aanvullende (landelijke, provinciale en regionale) subsidies aanvragen om te experimenteren met nieuwe initiatieven en/of voor het implementeren hiervan.

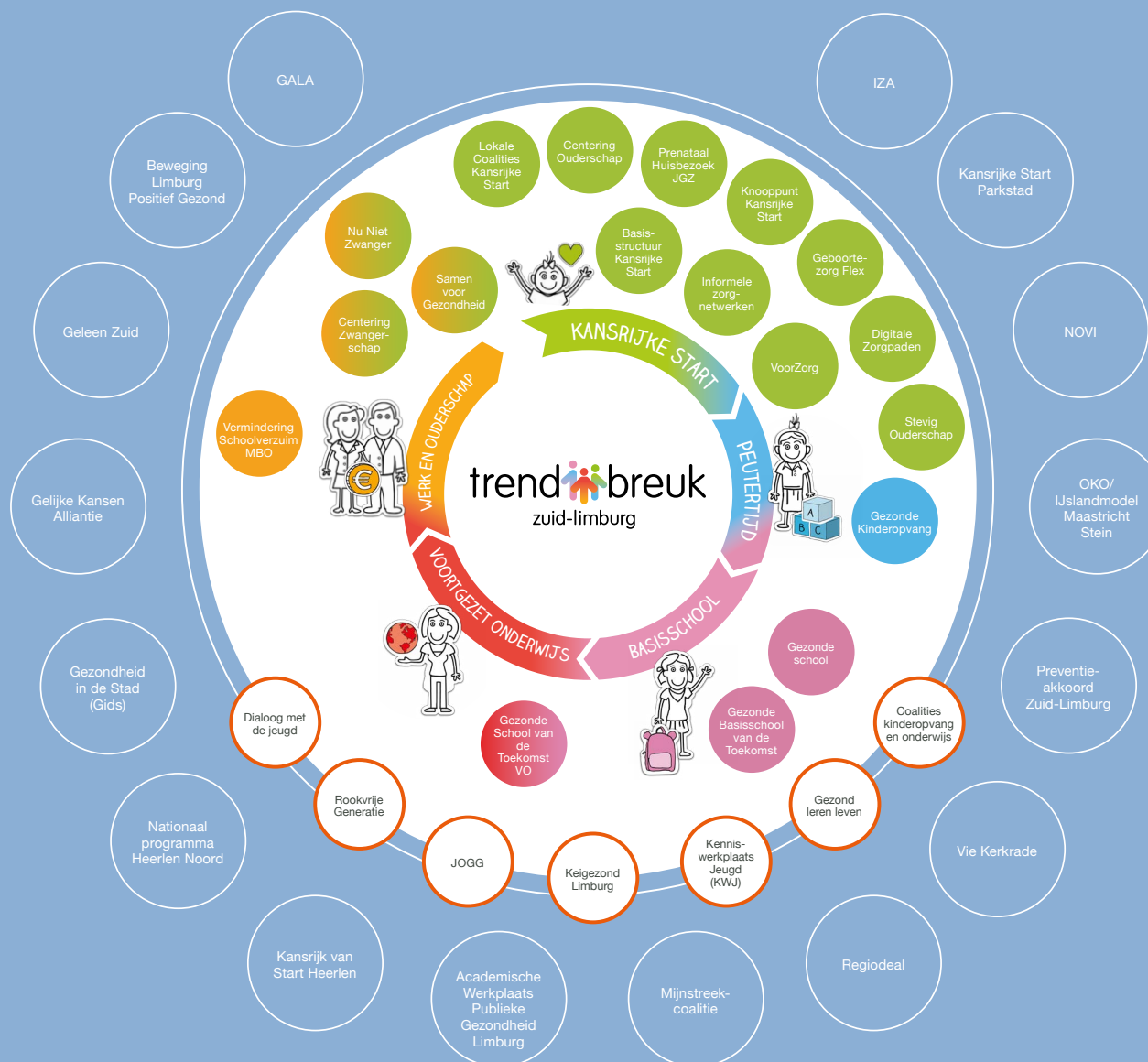
Zo zijn de SPUK GALA gelden bijvoorbeeld middelen die ingezet kunnen worden voor:

- Een Basisstructuur Kansrijke Start voor gezinnen in kwetsbare situaties;
- De vorming van 16 lokale coalities die zich verenigen in een regionale coalitie Kansrijke Start;
- Een eenduidig aanbod in gezondheidsinterventies op álle (voor)scholen in Zuid-Limburg;
- Een eenduidige uitvoering in alle 16 gemeenten m.b.t. de Rookvrije Omgeving en aandacht voor leefstijl;
- Koppelen van NPO gelden en SPUK gelden om het mentaal welzijn van jongeren te verbeteren.

Samen met alle netwerkpartners zullen we zorgdragen voor het efficiënt inzetten van de beschikbare middelen.

Deel 2: Activiteiten die bijdragen aan Trendbreuk

Samen zijn we Trendbreuk

Inhoud activiteiten

Kansrijke Start	13	Peutertijd	30
Lokale coalities Kansrijke Start	13	Gezonde kinderopvang	30
Basisstructuur Kansrijke Start	14		
Samen voor Gezondheid II (SMOOTH)	15	Basisschool	31
Brede vroegsignalering en doorgeleiding	16	Gezonde school	31
JGZ-coördinator	17	Gezonde Basisschool van de Toekomst	32
Digitale zorgpaden Kansrijke Start	18		
Prenataal huisbezoek JGZ	19	Voortgezet Onderwijs	33
Knooppunten Kansrijke Start	20	Gezonde school	31
Nu niet zwanger	21	Gezonde middelbare school van de Toekomst	33
Stevig Ouderschap	22		
VoorZorg	23	Werk en Ouderschap	34
Geboortezorg Flex	24	Aanvalsplan vermindering schoolverzuim door ziekte in het MBO	34
Centering Zwangerschap	25	Het bevorderen van de gezondheid van MBO-studenten	35
Centering Ouderschap	26		
Informele Zorgnetwerken	27	Fase overstijgend	36
Positieve Gezondheid	28	Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG)	36
Participatie (burger, gezin en ervaringsdeskundigen)	29	Kenniswerkplaats Jeugd (KWJ)	37
		Coalities kinderopvang & onderwijs	38
		Gezond leren leven	39
		Rookvrije generatie	40
		JOGG Zuid-Limburg	41
		Keigezond Limburg	42
		Dialogoog met de jeugd	43

Eigenaar/Kartrekker:

16 gemeenten Zuid-Limburg met ondersteuning van projectleiders Kansrijke Start

Samen met:

- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- Huisartsen/POH
- (Jeugd)hulpaanbieders, waaronder ook GGZ en ondersteuning bij LVB
- Kinderopvangpartners
- Kraamzorgorganisaties
- Maatschappelijk werk
- Maatschappelijke partners
- Ouders en ervaringsdeskundigen
- Paramedische zorgverleners
- Peuteropvang/peuterspeelzaal
- Verloskundigenpraktijken
- VSV Maastricht Heuvelland
- VSV SamenZuid
- Ziekenhuizen
- Zorgverzekeraars

Lokale coalities Kansrijke Start

Om zwangere vrouwen en gezinnen in een kwetsbare situatie (bijvoorbeeld door schulden, stress, middelengebruik, huiselijk geweld of problemen met huisvesting) een steuntje in de rug te bieden is een sterke samenwerking tussen professionals uit het medisch en sociaal domein nodig. Op gemeentelijk niveau gebeurt dat door de vorming van lokale coalities Kansrijke Start, waar de partners om tafel gaan om samenwerkingsafspraken te maken. Binnen deze coalities wordt gestreefd naar een samenwerking waarin partners elkaar kennen, dezelfde taal spreken (Positieve Gezondheid), korte lijnen met elkaar hebben en eenzelfde ambitie nastreven. De coalitieleden maken afspraken om kwetsbare gezinnen effectief te ondersteunen, zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen.

Uitvoering

- Alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben een lokale coalitie Kansrijke Start en deze komt structureel bij elkaar
- Het gedachtegoed Positieve Gezondheid wordt levend gehouden met reflectiesessies of interviews
- Elke coalitie investeert in lokale samenwerking door: elkaar beter leren kennen en kennis ervaring delen
- Elke coalitie implementeert lokale en regionale afspraken, zoals de Basisstructuur Kansrijke Start

Communicatie

- Informeren van (aanstaande) ouders en professionals over ondersteuningsaanbod Kansrijke Start
- Ontwikkelingen en mijlpalen communiceert de lokale coalitie zelf

Verbinding

- Verbinden van de lokale partners vanuit zowel medisch als sociaal domein
- Versterken van de verschillende onderdelen van de Basisstructuur en deelprojecten binnen Kansrijke Start
- Vanuit Trendbreuk wordt, samen met de subregionale projectleiders, gezorgd voor uitwisseling tussen de verschillende lokale coalities alsook met de regionale coalitie Kansrijke Start

Evaluatie en monitoring

- Partners in de lokale coalitie bepalen hoe en wanneer zij de samenwerking willen evalueren
- Vanuit Trendbreuk of de subregionale projectleiders kan hierin ondersteund worden

Financiën

- De inzet van professionals in de lokale coalities Kansrijke Start gebeurt vanuit eigen bijdrage van partners
- Ondersteuning van de lokale coalities (door projectleider(s) en/of coördinatoren) is voor gemeenten gedekt via een lokaal uitvoeringsbudget vanuit de SPUK GALA middelen Kansrijke Start
- Knelpunt is structurele financiering voor deelname van ouders en (opgeleide) ervaringsdeskundigen in de lokale coalities en werkgroepen, mede om deze reden zijn zij nog ondervertegenwoordigd

Borging

- De aanpak Kansrijke Start wordt als ketenaanpak binnen GALA en IZA structureel geborgd in alle Nederlandse gemeenten.
- Het Zorginstituut Nederland bekijkt welke onderdelen van de ketenaanpak Kansrijke Start verzekerde zorg betreffen
- Vanuit IZA komt er ruimte voor project- en coördinatiekosten die gepaard gaan met de netwerkstructuur

Eigenaar/Kartrekker:

Regionale coalitie Kansrijke Start

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Academie Verloskunde Maastricht
- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- Huisartsen/POH
- (Jeugd)hulpaanbieders, waaronder ook GGZ en ondersteuning bij LVB
- Kinderopvangpartners
- Kraamzorgorganisaties
- Maatschappelijk werk
- Maatschappelijke partners
- Ouders en ervaringsdeskundigen
- Peuteropvang/peuterspeelzaal
- Verloskundigenpraktijken
- VSV Maastricht Heuvelland
- VSV SamenZuyd
- Ziekenhuizen
- Zorgverzekeraars

Basisstructuur Kansrijke Start

Om passende zorg en ondersteuning voor (aanstaande en) jonge gezinnen in een (potentieel/zeer) kwetsbare situatie in de gehele regio zo goed en snel mogelijk beschikbaar te maken wordt er gewerkt aan een Basisstructuur Kansrijke Start voor Zuid-Limburg. Brede en tijdige risicosignalering, een goede verkenning, heldere doorgeleiding en snelle en passende inzet van ondersteuning zijn hierin kernthema's. De verschillende onderdelen binnen deze Basisstructuur worden in het werkplan verder toegelicht:

- Digitale zorgpaden Kansrijke Start (*potentieel kwetsbaar*);
- Doorgeleiding via de JGZ-coördinator naar een prenataal huisbezoek of het sociale domein (*kwetsbaar*);
- Knooppunten Kansrijke Start (*kwetsbaar*)
- Overleg Zwangere in een Kwetsbare Situatie (*zeer kwetsbare situatie*)

Uitvoering

- Implementatie, beheer en borging van de Basisstructuur Kansrijke Start
- Evaluatie en monitoring Basisstructuur Kansrijke Start
- Doorontwikkeling Basisstructuur tot aansluiting met (voor)schoolse knooppunten

Communicatie

- Doorlopend informeren en aanhaken van de brede achterban van de kernpartners
- Doorlopend informeren van de regionale en lokale coalities over de ontwikkelingen van deze Basisstructuur
- Informeren / aanhaken van belangrijke (sub)regionale en landelijke partners zoals o.a. de Stadsregio Parkstad Limburg, Provincie Limburg, zorgverzekeraars, Kansrijke Start Noord-Midden Limburg, VWS, Pharos

Verbinding

In deze ketenaanpak staat verbinding centraal. Niet alleen professionals binnen organisaties dienen goed met elkaar te worden verbonden in een Basisstructuur als deze. Maar ook professionals tussen organisaties zowel binnen hetzelfde domein, als met andere domeinen.

Evaluatie en monitoring

- Vanuit de werkgroep implementatie Basisstructuur Kansrijke Start die valt onder de regionale coalitie Kansrijke Start wordt een opzet voor monitoring en evaluatie gemaakt
- Lopend onderzoek: Samen voor Gezondheid II (SMOOTH) en Onderzoek naar de Knooppunten Kansrijke Start

Financiën

- Vanaf 2023 zijn middelen vanuit de SPUK GALA beschikbaar voor Kansrijke Start
- Voor GALA worden in de zomer van 2023 plannen van aanpak ingediend voor de periode 2024-2026. Deze zullen in het najaar 2023 verder worden uitgewerkt. Hierbij wordt nadrukkelijk de koppeling met dit werkplan gemaakt.

Borging

- Werkgroep met als opdracht de Basisstructuur Kansrijke Start te implementeren en te borgen in Zuid-Limburg
- Door de inzet van de subregionale projectleiders wordt gewerkt aan de borging bij de lokale en subregionale partners
- De partners hebben zich in 2023 gecommitteerd aan de onderdelen van de Basisstructuur waar ze verantwoordelijk voor zijn en vanaf 2024 ook uitvoering aan geven

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

Academie Verloskunde Maastricht

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Academie Verloskunde Amsterdam - Groningen
- Burgerkracht Limburg
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- KSV Limburg
- MUMC+, afdeling Sociale Pediatrie
- VSV Maastricht Heuvelland
- VSV SamenZuyd

Samen voor Gezondheid II (SMOOTH)

In het project Samen voor Gezondheid II (SvG2) werken de academies Verloskunde Maastricht (AVM) en Amsterdam-Groningen (AVAG) samen met vele regionale en landelijke partners aan duurzame implementatie van twee integrale aanpakken voor zorg aan zwangere vrouwen in een kwetsbare situatie. De resultaten van SvG1 waren in Zuid-Limburg aanleiding om te komen tot een gezamenlijke Basisstructuur Kansrijke Start met uniformiteit in signalering en werkafspraken. In 2022-2023 hebben groeps gesprekken plaatsgevonden met professionals, cliënten en stakeholders over de opzet van deze Basisstructuur. In nauwe samenwerking met afgevaardigden van Verloskundig Samenwerkingsverbanden (VSV), Kraamzorg, Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en het project Knoop punten Kansrijke Start is de Handleiding Kansrijke Start Zuid-Limburg geschreven. Deze handleiding is toegelicht in praktijkbezoeken aan alle Zuid-Limburgse verloskundigenpraktijken door de onderzoekers AVM en de projectleider Kansrijke Start Parkstad.

Uitvoering

- Systematische evaluatie van de implementatie en impact van de Handleiding Kansrijke Start Zuid-Limburg:
 - Procesevaluatie van de aanpakken onder cliënten en professionals in medisch- en sociaal domein
 - Impactevaluatie van de aanpakken op de perinatale, maternale en kind uitkomsten

Communicatie

- Communicatie naar verloskundigenpraktijken voor werving onderzoek
- Informeren van betrokken professionals over de implementatie en uitvoering van de aanpakken
- Landelijke en regionale nieuwsberichten en publicaties (nationaal en internationaal) over de resultaten

Verbinding

- Het onderzoeksproject draagt bij aan de doelen van de regionale coalitie Kansrijke Start en beoogt om alle regionale projecten binnen de Basisstructuur Kansrijke Start op elkaar te laten aansluiten en uniforme werkafspraken te maken
- Een preventieve aanpak voor (aanstaande) ouders in kwetsbare situaties en adequate samenwerking sluit aan bij de doelstellingen van GALA en IZA

Evaluatie en monitoring

- Procesevaluatie: professionals ontvangen 2 maal een vragenlijst over implementatie en gebruik van de aanpakken, cliënten worden gevolgd waarbij gebruik en ervaringen met de medische en sociale zorg in kaart worden gebracht
- Impactevaluatie: dossieronderzoek onder vrouwen en onderzoek van de gepercipieerde waarden van de aanpakken voor betrokken professionals en vrouwen met behulp van kwalitatief onderzoek

Financiën

- Subsidie ZonMw (programma Zwangerschap en Geboorte)
- Stichting Bijzondere Voorzieningen Moederschapszorg
- Academie Verloskunde Maastricht

Borging

- Borging van inhoud en implementatie conform de ontwikkelde Handleiding en Basisstructuur Kansrijke Start
- Implementatiewerkgroep vanuit regionale coalitie Kansrijke Start waarin alle stakeholders zijn vertegenwoordigd

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

- VSV SamenZuyd
- VSV Maastricht Heuvelland

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- MUMC+
- Kraamzorgorganisaties
- Verloskundigenpraktijken
- Zuyderland ziekenhuis

Brede vroegsignalering en doorgeleiding

Brede vroegsignalering en doorgeleiding van zwangere vrouwen met kwetsbaarheden door geboortezorgprofessionals is onderdeel van de Basisstructuur Kansrijke Start. Doel is het normaliseren van psychosociale zorg tijdens zwangerschap, geboorte en kraambed. De verloskundig zorgverlener is verantwoordelijk voor het signaleren van kwetsbaarheid in zwangerschap en kraambed. Zij schat de mate van kwetsbaarheid van de zwangere vrouw in door - samen met haar - de balans op te maken tussen haar kwetsbaarheden en beschermende factoren volgens de definitie Kwetsbaarheid Rotterdam. De verloskundig zorgverlener krijgt inzicht in deze factoren door het afnemen van de geactualiseerde psychosociale anamnese. Afhankelijk van de mate van kwetsbaarheid kunnen verschillende ondersteuningsopties aangeboden worden. Deze zijn vastgelegd in de Basisstructuur Kansrijke Start.

Uitvoering

- Implementatie van de werkafspraken conform de Basisstructuur Kansrijke Start, vastgelegd in de 'Handleiding Kansrijke Start Zuid-Limburg' binnen het VSV Samen Zuyd en binnen het VSV Maastricht Heuvelland
- Monitoring en evaluatie van de implementatie en uitvoering conform de Basisstructuur Kansrijke Start

Communicatie

- Via website van [VSV Samen Zuyd](#) en [VSV Maastricht-Heuvelland](#)
- Via diverse overlegstructuren binnen de geboortezorg en Kansrijke Start

Verbinding

- Casemanager geeft nadere invulling aan de coördinerende rol van de verloskundig zorgverlener binnen de Basisstructuur Kansrijke Start en vanuit de Zorgstandaard Integrale Geboortezorg
- Er wordt gestreefd naar een vanzelfsprekende samenwerking tussen verloskundig zorgverlener, jeugdverpleegkundige, kraamzorg en hulpverleners uit het sociale domein

Evaluatie en monitoring

- Vanuit de werkgroep implementatie Basisstructuur Kansrijke Start die valt onder de regionale coalitie Kansrijke Start wordt een opzet voor monitoring en evaluatie gemaakt. Brede risicosignalering en doorgeleiding is hier een onderdeel van. Er zal in elk geval worden ingezet op een goede registratie in de verloskundig dossiers van:
 - psychosociale gegevens (risico- en beschermende factoren);
 - de inschatting van de mate van kwetsbaarheid;
 - het ingezette beleid.

Financiën

- Momenteel wordt dit gedekt vanuit de huidige prestatie en tariefbeschikking verloskunde en DBC's, maar de huidige tariefstructuur is niet dekkend voor de inzet die wordt geleverd
- In de keten zal gezamenlijk worden verkend hoe de benodigde inzet financieel gedekt kan worden

Borging

- Borging vindt plaats binnen de bestaande structuren van overleg en evaluatie binnen de VSV's en Kansrijke Start

Doelstellingen

Ranvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Eerste- en tweedelijnsverloskundigen en gynaecologen in Zuid-Limburg
- Kraamzorgorganisaties
- Sociale en maatschappelijke ketenpartners
- VSV SamenZuyd
- VSV Maastricht Heuvelland

JGZ-coördinator

Op basis van signalering van een (potentieel) kwetsbare situatie door de geboortezorg (of een andere betrokken professional) kan een zwangere naar de JGZ-coördinator doorverwezen worden. Na doorverwijzing pakt de JGZ-coördinator de hulpvraag op voor verdere verkenning van de situatie en/of hulpvraag en het inzetten van steun op maat door het JGZ-team. Wanneer het gezin meer (of andere) ondersteuning of zorg op maat nodig heeft, kan de JGZ-coördinator andere ketenpartners benaderen via de digitale zorgpaden Kansrijke Start of een knooppunt Kansrijke Start. Zo vormt de JGZ-coördinator een belangrijke verbinding tussen het medisch en sociaal domein en speelt ze een centrale rol in de ondersteuning van ouders in een (potentieel) kwetsbare situatie.

Uitvoering

- Verkenning van de situatie en/of hulpvraag door inzet prenataal huisbezoek en in overleg beleid bepalen
- Breed initiëren van zorg op maat, en inzet van interventies zoals Stevig Ouderschap en VoorZorg
- Indien situatie en/of hulpvraag erom vraagt, aanmelden bij Knooppunt Kansrijke Start of Overleg Zwangere in Kwetsbare Situatie

Communicatie

- Informeren netwerkpartners over inhoud en aanmeldsysteem prenataal huisbezoek
- Terugkoppeling met professional van geboortezorg na prenataal huisbezoek
- Coördinatie Stevig Ouderschap en Voorzorg verpleegkundigen

Verbinding

- Versterken samenwerking tussen het medisch, sociaal en publiek domein op lokaal niveau

Evaluatie en monitoring

- Registratie en monitoring aantallen prenataal huisbezoek, Stevig Ouderschap en Voorzorg
- Jaarlijkse NCJ monitoring Stevig Ouderschap en Voorzorg

Financiën

- De inzet van de JGZ-coördinator is voor de helft opgenomen in de reguliere begroting van de JGZ
- De uitbreiding van de inzet van de JGZ-coördinator op basis van een verdubbeling van het aantal aangesloten verloskundigen praktijken bij de Basisstructuur Kansrijke Start is eenmalig gefinancierd vanuit de gemeentelijke impuls gelden in 2023
- In de keten zal gezamenlijk worden verkend hoe de benodigde inzet financieel gedekt kan worden vanaf 2024

Borging

- De rol van JGZ-coördinator is geborgd binnen de JGZ-organisatie en dienstverlening, met één coördinator in elke subregio: Parkstad, Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek
- Een deel van de inzet is niet gedekt binnen de reguliere JGZ-begroting, hiervoor zijn vanaf 2024 extra middelen nodig

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

16 gemeenten Zuid-Limburg

Samen met:

- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I
- Partners uit de regionale en lokale coalitie(s) Kansrijke Start
- Pharos
- VSV SamenZuyd
- VSV Maastricht Heuvelland

Digitale zorgpaden Kansrijke Start

De digitale zorgpaden zijn bedoeld om zorgverleners te helpen om de juiste contactpersonen binnen een gemeente te vinden voor zwangeren in een kwetsbare situatie. De zorgpaden Kansrijke Start zijn opgenomen in het landelijke actieprogramma Kansrijke Start en in beheer van Pharos. Als je in de zorgverlening een zwangere tegenkomt met een hulpvraag kun je het betreffende zorgpad selecteren in de gemeente waar de zwangere woont. In het zorgpad zie je een stroomdiagram dat je kunt doorlopen om te kijken welke zorg passend is. De beschikbare hulpverlening is verder uitgeschreven met bijbehorende contactgegevens om de zwangere te verwijzen.

Uitvoering

- Alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten vullen en beheren de digitale zorgpaden
- In toenemende mate gaan de bij Kansrijke Start betrokken professionals gebruik maken van de digitale zorgpaden
- Jaarlijks worden de zorgpaden Kansrijke Start per gemeente geactualiseerd

Communicatie

- Informeren van beoogde gebruikers over het bestaan en gebruik van de zorgpaden middels flyer en filmpje
- Motiveren van partners om de zorgpaden te gebruiken door deze met regelmaat te agenderen in de lokale coalitie

Verbinding

- De zorgpaden zijn onderdeel van de Basisstructuur Kansrijke Start Zuid-Limburg
- De zorgpaden zorgen voor een snelle verbinding tussen netwerkpartners op basis van een hulpvraag van een gezin
- Het gezamenlijk evalueren van de zorgpaden Kansrijke Start zorgt voor afstemming tussen de netwerkpartners

Evaluatie en monitoring

- Het gebruik van de zorgpaden wordt structureel geëvalueerd binnen de lokale coalities en de werkgroep implementatie Basisstructuur Kansrijke Start
- Elke gemeente evalueert jaarlijks het gebruik van de zorgpaden binnen de lokale coalitie Kansrijke Start op basis van de bezoekers statistieken voor de betreffende gemeente alsook de feedback vanuit de professionals

Financiën

- De digitale zorgpaden zijn voor elke gemeente gratis beschikbaar om in te vullen
- Gemeenten, programmanagement Trendbreuk en coalitie partners investeren tijd in het vullen en jaarlijks evalueren en updaten van de digitale zorgpaden Kansrijke Start per gemeente

Borging

- De zorgpaden zijn structureel beschikbaar via de Pharos website
- Een landelijke werkgroep evalueert en actualiseert de generieke informatie
- Het evalueren en updaten van de informatie per gemeente per zorgpad is jaarlijks nodig voor een effectief en juist gebruik: het programma is gebruiksvriendelijk waardoor de vereiste inspanning minimaal is
- Gebruikers kunnen via een feedback-knop direct hun opmerkingen plaatsen: deze worden automatisch doorgeleid naar de landelijke werkgroep (generieke velden) of naar de betreffende gemeente (lokale data)

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg; JGZ Zuid-Limburg

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Eerste- en tweedelijnsverloskundigen en gynaecologen in Zuid-Limburg
- Kraamzorgorganisaties
- Verloskundigenpraktijken

Prenataal huisbezoek JGZ

Op basis van signalering van een kwetsbare situatie door de geboortezorg (of een andere betrokken professional) kan een zwangere een prenataal huisbezoek JGZ aangeboden krijgen. Het prenataal huisbezoek JGZ wordt uitgevoerd door een jeugdverpleegkundige en heeft tot doel om de situatie, mogelijkheden en wensen van de zwangere in kaart te brengen en samen met het gezin tot de best passende aanpak te komen. Het prenataal huisbezoek JGZ wordt uitgevoerd in de vorm van één of enkele huisbezoeken of andere vormen van contact zoals beeldbellen. Het uiteindelijke doel van het prenataal huisbezoek JGZ is dat een zwangere in een kwetsbare situatie optimale zorg krijgt.

Uitvoering

- Het uitvoeren van prenataal huisbezoek voor verdere verkenning van de situatie/hulpvraag bij (potentieel) zwangeren in een kwetsbare situatie na doorverwijzing
- Trainen van alle jeugdverpleegkundigen in de definities van kwetsbaarheid (volgens Erasmus MC)
- Trainen van alle jeugdverpleegkundigen in het prenataal huisbezoek JGZ

Communicatie

- Informeren netwerkpartners over inhoud en aanmeldsysteem prenataal huisbezoek

Verbinding

- Versterken van samenwerking tussen alle partners die betrokken zijn bij de eerste 1.000 dagen van het kind op lokaal en subregionaal niveau

Evaluatie en monitoring

- In samenwerking met Hogeschool Zuyd zal een procesevaluatie plaatsvinden
- Jaarlijkse Kansrijke Start monitor van het RIVM (landelijk)

Financiën

- Prenataal huisbezoek is opgenomen in de reguliere begroting van JGZ
- Structurele financiering door gemeenten voor uitvoering prenataal huisbezoek door JGZ

Borging

- Prenatale huisbezoeken zijn inmiddels geborgd in de reguliere JGZ dienstverlening en als dusdanig opgenomen in het werkproces van de Basisstructuur Kansrijke Start
- Aandacht houden voor het aantal aanmeldingen, bijvoorbeeld door actieve deelname van JGZ aan lokale knooppunten Kansrijke Start
- In gesprek met gemeenten het belang van prenataal huisbezoek blijven onderschrijven

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

16 gemeenten Zuid-Limburg

Samen met:

- AWP
- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- Huisartsen/POH
- (Jeugd)hulpverleners, waaronder ook GGZ en ondersteuning bij LVB
- Kinderopvangpartners
- Kraamzorgorganisaties
- Maatschappelijk werk
- Maatschappelijke partners
- Ouders en ervaringsdeskundigen
- Paramedische zorgverleners
- Peuteropvang/peuterspeelzaal
- Verloskundigenpraktijken
- VSV Maastricht Heuvelland
- VSV SamenZuyd
- Ziekenhuizen

Knooppunten Kansrijke Start

Vanuit de lokale coalities Kansrijke Start wordt op casus-niveau de verbinding tussen het medisch, sociaal en publiek domein gemaakt in het 'lokale Knooppunt Kansrijke Start' (KKS). Primaire doel van het KKS is om snel de best passende steun of hulp voor het gezin beschikbaar te maken. Toeleiding naar het KKS gebeurt o.a. door een verbrede risicosignalering door bijv. verloskundigen en het eventueel inzetten van een (prenataal) huisbezoek door de Jeugdgezondheidszorg. De lokale knooppunten Kansrijke Start zijn tevens belangrijk onderdeel van de Basisstructuur Kansrijke Start voor gezinnen in (zeer/potentieel) kwetsbare situaties.

Uitvoering

- Multidisciplinair casuïstiekoverleg met professionals en de (aanstaande) ouder(s) om afspraken te maken over de gewenste steun op maat en uitvoering daarvan
- Evalueren met zwangere of het jonge gezin en betrokken kernpartners, door de casusregisseur: bij aanpassing of opschaling, indien nodig, casus opnieuw bespreken in Knooppunt
- Gemeenten die nog geen KKS hebben ingericht gaan hiermee aan de slag onder begeleiding van projectleiders

Communicatie

- Informeren van professionals over de meerwaarde en werkwijze van het KKS door [flyer](#)
- Stimuleren van professionals om gezinnen met meerdere hulpvragen te motiveren gebruik te maken van het KKS
- Informeren van (aanstaande) ouders over doel en werkwijze KKS door delen van informatief [animatiefilmpje](#)

Verbinding

- Versterken samenwerking tussen het medisch, sociaal en publiek domein op lokaal niveau
- Het KKS staat in nauwe verbinding met de andere onderdelen binnen de Basisstructuur Kansrijke Start (o.a. verbrede risicosignalering, prenataal huisbezoek, digitale zorgpaden en de overleggen zwangere in kwetsbare situatie)

Evaluatie en monitoring

- Er loopt een praktijkgericht ZonMw actieonderzoek naar de (door)ontwikkeling van het KKS in drie pilot gemeenten: Kerkrade, Landgraaf en Vaals
- Opbrengsten en ontwikkelingen die voortkomen uit het actieonderzoek worden gedeeld met de andere gemeenten
- Per gemeente wordt er daarnaast gemonitord op een aantal indicatoren (o.a. aantal aanmeldingen, aanmelders, soorten hulpvragen, soort ingezette ondersteuning, betrokken professionals)

Financiën

- Coördinatie van het KKS kan worden gedekt vanuit GALA middelen Kansrijke Start
- Inzet van de overige professionals in het KKS komt vanuit de reguliere budgetten van de partners
- Monitoring en doorontwikkeling van het KKS in de 3 pilotgemeenten is gedekt vanuit een ZonMw subsidie
- Begeleiding, implementatie en evaluatie door projectleiders wordt gedekt vanuit GALA middelen Kansrijke Start

Borging

- Het KKS is onderdeel van de Basisstructuur Kansrijke Start: gemeenten hebben via besluit in Algemeen Bestuur GGD Zuid-Limburg vastgelegd zich aan te sluiten bij de Basisstructuur Kansrijke Start en daarmee ook te zorgen voor een KKS in elke gemeente
- Toewerken naar meer eigenaarschap bij gemeenten

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg: Centrum Seksuele Gezondheid

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- GGD Zuid-Limburg: Veilig Thuis en JGZ Zuid-Limburg
- Huisartsen/POH
- (Jeugd)hulpaanbieders, waaronder ook GGZ en ondersteuning bij LVB
- Kinderopvangpartners
- Kraamzorgorganisaties
- Leger des Heils
- Maatschappelijk werk
- Maatschappelijke partners
- Peuteropvang/peuterspeelzaal
- Thuiszorgorganisaties
- Raad voor de Kinderbescherming
- Verloskundigenpraktijken
- VSV Maastricht Heuvelland
- VSV SamenZuyd
- Ziekenhuizen

Nu niet zwanger

Nu Niet Zwanger (NNZ) ondersteunt vrouwen en mannen in een kwetsbare situatie om de regie te nemen over (het moment van) hun kinderwens en hiermee een onbedoelde zwangerschap te voorkomen. Het is belangrijk dat NNZ een structurele plek krijgt binnen organisaties. Dat gebeurt door het trainen van aandachtfunctionarissen (AF) die ambassadeur zijn voor NNZ in hun eigen organisatie. Het doel is dat iedere zorgverlener een open en eerlijk gesprek voert met cliënten over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie, zodat er een bewuste en geïnformeerde keuze gemaakt kan worden. Bij complexe casuïstiek wordt er doorverwezen naar de NNZ medewerkers van de GGD Zuid-Limburg.

Uitvoering

- Het continu scholen en ondersteunen van (nieuwe) aandachtfunctionarissen (AF) zodat vanuit de professionals zelf het gesprek wordt aangegaan over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie
- Begeleiden van organisaties en AF bij het borgen van NNZ, zodat methodiek onderdeel wordt van het dagelijks werk
- Het NNZ-bereik vergroten door het versterken en uitbreiden van het sociale- en medische netwerk
- Begeleiden van opgeschaalde complexe casuïstiek door de NNZ verpleegkundigen

Communicatie

- Het benaderen en motiveren van organisaties om de NNZ-methodiek op te nemen in de reguliere werkzaamheden
- Het NNZ samenwerkingsplatform van de GGD wordt ingezet voor gerichte communicatie en ondersteuning aan alle AF
- De jaarlijkse aantallen en resultaten worden gepresenteerd in de NNZ factsheet die breed verspreid wordt

Verbinding

- Het NNZ samenwerkingsplatform van de GGD wordt ingezet voor het creëren van onderlinge verbinding tussen de AF uit alle verschillende samenwerkingsorganisaties
- Jaarlijks vinden er 4 interviews plaats met AF
- Organiseren van themabijeenkomsten

Evaluatie en monitoring

- De jaarlijkse aantallen en resultaten worden gemonitord en verwerkt in een factsheet
- Met het landelijke NNZ team vindt er jaarlijks een evaluatie plaats over de voortgang

Financiën

- Vanaf 1 januari 2023 is het programma NNZ structureel geborgd binnen de GGD (Centrum Seksuele Gezondheid)
- Tevens wordt gebruik gemaakt van de landelijke mogelijkheid om (tijdelijke) subsidie te verkrijgen voor het uitbreiden van werkformatie om het NNZ bereik te vergroten
- Indien de eigen ziektekostenverzekering anticonceptie niet vergoedt, kan er gekeken worden naar de mogelijkheid van vergoeding vanuit het NNZ anticonceptiebudget
- Door de toename in de hulpvragen en de verhoging van anticonceptiekosten is uitbreiding van het anticonceptie-budget om hulpvragen te kunnen (blijven) oppakken hard nodig

Borging

- Om het NNZ netwerk te verbreden en verstevigen is het noodzakelijk om NNZ binnen de samenwerkingsorganisaties te borgen op inhoudelijk niveau: continu trainen en begeleiden van (nieuwe) AF is daar een belangrijk onderdeel van

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg; JGZ Zuid-Limburg

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg: toegangsteam Jeugd
- Eerste- en tweedelijnsverloskundigen en gynaecologen in Zuid-Limburg
- Kraamzorgorganisaties
- Maatschappelijk werk
- Overleg Zwangere in een Kwetsbare Situatie

Stevig Ouderschap

Stevig Ouderschap biedt extra ondersteuning aan (aanstaande) gezinnen waar de omstandigheden moeilijker zijn dan gemiddeld, bijvoorbeeld door een belastende voorgeschiedenis of onvoldoende steun in hun omgeving. Ouders worden ondersteund door een daartoe opgeleide Stevig Ouderschap-verpleegkundige, die passende individuele begeleiding biedt, uitgaande van de eigen kracht van (aanstaande) ouders. Deze methodiek is in Nederland ontwikkeld en gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en praktijkervaringen.

Uitvoering

- Begeleiden van ouders/gezinnen met een minder makkelijke start rondom de geboorte van hun kind
- De ouder wordt begeleid op vrijwillige basis door speciaal daarvoor opgeleide Stevig Ouderschap verpleegkundige
- Kwaliteitsborging van Stevig Ouderschap-verpleegkundige door het volgen van intervisie/supervisie, hoorcolleges en landelijke bijeenkomsten
- In totaal tussen de 6-10 huisbezoeken in een periode van 1,5 tot 2 jaar

Communicatie

- Informeren via infographics
- Organiseren informatiebijeenkomst voor nieuwe collega's JGZ
- Aansluiten bij overleg Zwangere in een Kwetsbare Situatie

Verbinding

- Versterken samenwerking met verloskundigen (VSV) en Overleg Zwangeren in een Kwetsbare Situatie
- Versterken verbindingen met SMOOTH en proeftuin Geboortezorg Flex

Evaluatie en monitoring

- Registratie en rapportage (Zuid-Limburg)
- Jaarlijkse Kansrijke Start monitor van het RIVM (landelijk)

Financiën

- Per 1 mei 2022 is Stevig Ouderschap structureel geborgd in de begroting GGD Zuid-Limburg; JGZ Zuid-Limburg

Borging

- Stevig Ouderschap is inmiddels een interventie die geborgd is in de reguliere JGZ dienstverlening en als dusdanig opgenomen in het werkproces van de Basisstructuur Kansrijke Start

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg: toegangsteam Jeugd
- Eerste- en tweedelijnsverloskundigen en gynaecologen in Zuid-Limburg
- Kinderartsen
- Koraal
- Kraamzorgorganisaties
- Maatschappelijk werk
- Overleg Zwangere in een Kwetsbare Situatie

VoorZorg

VoorZorg is landelijk een bewezen effectief programma voor jonge vrouwen die < 28 weken zwanger zijn van hun eerste kind en te maken hebben met een opeenstapeling van complexe problemen. VoorZorg is een intensief huisbezoek programma voor zeer kwetsbare vrouwen die zwanger zijn. Zij krijgen ondersteuning van een gespecialiseerd VoorZorgverpleegkundige die ondersteunt bij de zwangerschap, versterking van het ouderschap, verzorging en opvoeding, gezondheid en levensloopontwikkeling en bij het krijgen van betere toegang tot hulp. De VoorZorgverpleegkundige van de JGZ ondersteunt tijdens de zwangerschap en bij de verzorging en opvoeding van het kind, totdat het kind 2 jaar oud is.

Uitvoering

- Intensieve begeleiding van vrouwen/gezinnen die door opeenstapeling van kwetsbaarheden extra ondersteuning bij zwangerschap en ontwikkeling nodig hebben
- De ouder wordt op vrijwillige basis begeleid door speciaal daarvoor opgeleide VoorZorgverpleegkundige
- Kwaliteitsborging van de VoorZorgverpleegkundige door het volgen van intervisie/supervisie, hoorcolleges en landelijke bijeenkomsten
- In totaal tussen de 40 tot 60 huisbezoeken in een periode van ongeveer 2,5 jaar

Communicatie

- Informeren via infographics
- Informatiebijeenkomsten voor nieuwe medewerkers JGZ
- Informeren netwerkpartners: o.a. verloskundigen, kraamzorg, gemeenten en huisartsen
- Informeren doelgroep

Verbinding

- Versterken samenwerking met verloskundigen (VSV) en Overleg Zwangere in een Kwetsbare Situatie
- Versterken verbindingen met SMOOTH en proeftuin Geboortezorg Flex

Evaluatie en monitoring

- Registratie en rapportage (Zuid-Limburg)
- Jaarlijkse Kansrijke Start monitor van het RIVM (landelijk)

Financiën

- Per 1 mei 2022 is VoorZorg structureel geborgd in de begroting GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg

Borging

- VoorZorg is een interventie die geborgd is in de reguliere JGZ dienstverlening en als dusdanig opgenomen in het werkproces van de Basisstructuur Kansrijke Start

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

- Geboortezorg Limburg
- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I

Samen met:

- Eerste en tweedelijnsverloskundigen en gynaecologen in Zuid-Limburg
- Gemeente Sittard-Geleen
- Gemeenten in Parkstad
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- Provincie Limburg
- Zorgverzekeraars CZ en VGZ

Geboortezorg Flex

Kraamzorg is belangrijk voor een gezonde start van moeder en kind. Helaas kiezen juist moeders die méér zorg kunnen gebruiken vaak voor minder uren of zelfs geen kraamzorg. Daarom is er gestart met een pilot om in het prille begin van het leven maximale ondersteuning te bieden aan gezinnen in een kwetsbare situatie.

In de proeftuin Geboortezorg Flex kregen 150 gezinnen in een kwetsbare situatie vrijstelling van de wettelijke eigen bijdrage. Zo waren zij verzekerd van voldoende kraamzorg tijdens de eerste 8 tot 10 dagen na de bevalling. Daarnaast ontvingen 100 kwetsbare gezinnen extra hulp van een kraamverzorgende in de eerste 6 maanden na de geboorte van de baby.

Uitvoering

- Het opstellen van een advies op basis van de evaluatie en onderzoeksresultaten van de pilot 2021-2023
- Het opvolgen van het advies en mogelijk uitvoeren van acties volgend uit het advies

NB: In het advies wordt rekening gehouden met de wijziging in het basispakket van de Zorgverzekeringswet op het gebied van kraamzorg: de grens van kraamzorg van tien dagen wordt verruimd naar zes weken. Door deze wijziging is een deel van de proeftuin Geboortezorg Flex geborgd in het reguliere aanbod vanuit de kraamzorg vanaf 2024.

Communicatie

- Delen eindrapportage van de evaluatie en onderzoeksresultaten
- Advies (en mogelijke vervolgaanpak) delen met partners en publiek

Verbinding

- Verbinding met de Basisstructuur Kansrijke Start en de daaraan verbonden partners

Evaluatie en monitoring

- Aan de pilot was onderzoek en monitoring verbonden: de eindrapportage wordt eind 2023 verwacht, waardoor de resultaten niet meer in dit werkplan kunnen worden opgenomen

Financiën

- De pilot, inclusief evaluatie, werd gefinancierd door partners en stakeholders
- Voor eventuele vervolgacties zal gezocht moeten worden naar duurzame bekostiging vanuit gemeenten en/of reguliere middelen vanuit de Zorgverzekeringswet

Borging

- Door de verandering in de Zorgverzekeringswet is een deel van de proeftuin geborgd
- Afhankelijk van het advies zal de verdere borging worden opgepakt

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

- VSV Maastricht-Heuvelland
- VSV Samen Zuyd

Samen met:

- 16 Gemeenten Zuid-Limburg
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- Kraamzorgorganisaties
- Stichting Centering Nederland
- Verloskundigenpraktijken
- Ziekenhuizen

Centering Zwangerschap

Bij Centering Zwangerschap vinden de zwangerschapscontroles plaats in een groep van 8 tot 12 zwangeren met een vergelijkbare zwangerschapsduur en is de verloskundige de eerste begeleider van de groep.

Binnen Centering Zwangerschapszorg vindt medische basiszorg plaats, waarbij de patiënten zelf een actieve rol hebben. De onderlinge uitwisseling, (h)erkenning en sociale support biedt cliënten meer inzicht in hun eigen gezondheid en het sterkt hen om positieve keuzes te maken ten aanzien van hun gezondheid. Deelnemers blijven elkaar vaak volgen en steunen.

Uitvoering

- Uitbreiden van het aantal geschoolde professionals in afstemming met de VSV's, JGZ en sociaal domein
- Structureel aanbieden van Centering Zwangerschap interventies binnen VSV op locaties in Zuid-Limburg
- De link maken tussen Centering Zwangerschap en Centering Ouderschap door de JGZ
- Ambitie Centering Zorg Zuid-Limburg: Domeinoverstijgend, praktijkoverstijgend en buurtgebonden aanbieden van Centering Zwangerschap met doorgaande lijn naar Centering Ouderschap

Communicatie

- Mijlpalen communiceren via verschillende kanalen: bijvoorbeeld de nieuwsbrief Trendbreuk, websites en sociale media van regionale en lokale coalitiepartners, huis aan huis gemeentebladen
- Structureel onder de aandacht brengen van Centering Zwangerschap via bijvoorbeeld wachtkamerschermen, websites, nieuwsbrieven, sociale media van partners vanuit zowel medisch als sociaal domein

Verbinding

- Trainingen en interventies gezamenlijk met Kansrijke Start Noord-Midden en Zuid-Limburg organiseren
- Verbinding met partners in de Basisstructuur Kansrijke Start en de Regionale en Lokale coalitie(s) Kansrijke Start

Evaluatie en monitoring

- Outcome evaluatie landelijk: de Economische Evaluatie van TNO heeft aangetoond dat Centering Zwangerschap gezondheidswinst oplevert en kosteneffectief is. TNO adviseert om te investeren in de verdere implementatie van Centering Zwangerschap, zodat alle zwangere vrouwen in Nederland toegang hebben tot deze vorm van zorg
- Monitoring Zuid-Limburg: monitor plan moet nog worden opgesteld. Mogelijke indicatoren zijn: aantal geschoolde professionals, aantal gemeenten en locaties waar aanbod is, aantal groepen, aantal deelnemers.
- Jaarlijkse Kansrijke Start monitor van het RIVM (landelijk)

Financiën

- Er komt naar alle waarschijnlijkheid per 1 januari 2024 vanuit de ZVW een tarief voor centering zwangerschap, mogelijk knelpunt is het halen van een groepsgrootte van 10 deelnemers (basis voor het tarief)

Borging

- De komst van een NZa tarief biedt in principe financiële borging voor Centering Zwangerschap: het is echter nog de vraag of het tarief dekkend is voor de vorm waarin Centering Zwangerschap nu in de regio wordt aangeboden
- Vanuit het VSV Samen Zuyd is de ambitie uitgesproken om Centering Zwangerschap toegankelijk te maken voor alle zwangeren: een werkgroep gaat zich buigen over hoe dit duurzaam te realiseren en te borgen is in de regio

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg; JGZ Zuid-Limburg

Samen met:

- 16 Gemeenten Zuid-Limburg
- Stichting Centering Nederland
- VSV Maastricht-Heuvelland
- VSV Samen Zuyd

Centering Ouderschap

Bij Centering Ouderschap vervangen groepsbijeenkomsten de een-op-een contactmomenten bij de JGZ. Ouders met baby's die in dezelfde periode geboren zijn komen in een groep bij elkaar. Samen met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige praten ze over de ontwikkeling van hun baby en hoe het in hun gezin gaat. In de groep vinden ouders herkenning, bevestiging en steun bij elkaar. Dit leidt tot weloverwogen inzichten rond ouderschap en opvoeden en zelfvertrouwen.

Na het eerste individuele (huis)bezoek vinden de vervolggconsulten plaats met een groep. De zorg richt zich zowel op het kind als op de ouders. Centering Ouderschap stoelt op zelfmanagement, leren door betrokkenheid en sociale steun. Een Centering Ouderschap-groep bestaat uit 6 tot 8 ouders met hun baby, die op gezette tijden samenkomen op het consultatiebureau.

Uitvoering

- Voorbereiden en verkennen van de opzet van een pilot Centering Ouderschap (ter besluitvorming)
- Ambitie Centering Zorg Zuid-Limburg: Domeinoverstijgend, praktijkoverstijgend en buurtgebonden aanbieden van Centering Zwangerschap en Centering Ouderschap met een doorlopende lijn van zwangerschap tot 4 jaar

Communicatie

- Mijlpalen communiceren via verschillende kanalen: bijvoorbeeld de nieuwsbrief Trendbreuk, websites en sociale media van regionale en lokale coalitiepartners, huis aan huis gemeentebleden

Verbinding

- Goede aansluiting bij geboortezorg die eigenaar is van Centering Zwangerschap om doorlopende lijn van samenwerking te bereiken
- Trainingen en intervisies gezamenlijk met Kansrijke Start Noord-Midden en Zuid-Limburg organiseren
- Verbinding met partners in de Basisstructuur Kansrijke Start en de Regionale en Lokale coalitie(s) Kansrijke Start

Evaluatie en monitoring

- Monitoring Zuid-Limburg: monitor plan moet nog worden opgesteld. Mogelijke indicatoren zijn: aantal geschoolde professionals, aantal gemeenten en locaties waar aanbod is, aantal groepen, aantal deelnemers.
- Jaarlijkse Kansrijke Start monitor van het RIVM (landelijk)

Financiën

- Er dient verkend te worden of er extra kosten zijn die gepaard gaan met het aanbieden van Centering Ouderschap en hoe hoog deze zijn, daarna moet verkend worden hoe deze kosten gedekt kunnen worden. Centering Ouderschap is collectief aanbod dienstverlening voor verbetering in kwaliteit en beleving.

Borging

- Bekeken moet worden of de kosten van de JGZ-activiteiten binnen Centering Ouderschap gelijklopen aan de individuele aanpak: als dit het geval is zijn de kosten geborgd binnen de JGZ-organisatie en dienstverlening
- Een deel van de inzet is echter niet gedekt binnen de reguliere JGZ-begroting zoals: kosten voor projectmanagement, netwerk opbouw, trainingen en systeem aanpassingen ter ondersteuning van Centering Ouderschap. Hiervoor zijn vanaf 2024 extra middelen nodig.

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

Nader te bepalen

Samen met:

- Bewonersinitiatieven in welzijn, zorg en wonen
- Burgerkracht Limburg
- Initiatiefnemers van informele (zorg)netwerken
- Initiatieven waar ouders samen komen
- Interventies die in groepsverband worden gegeven
- Partners uit de regionale en lokale coalitie(s) Kansrijke Start

Informele Zorgnetwerken

(Informele) zorgnetwerken dragen bij aan het zelfvertrouwen, de veerkracht en zelfredzaamheid van ouders. Ouders kunnen met ondersteuning van hun netwerk meer situaties (deels) oplossen zonder een beroep te hoeven doen op professionals. Naast sterke ouders en gezonde kinderen draagt de ontlasting van professionals bij aan de doelstellingen van zinnige zorg zoals die in het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is bedoeld.

In de afgelopen jaren is met goed resultaat geïnvesteerd in de samenwerking tussen medisch- en sociaal domein. Een vergelijkbaar intensief traject is nodig voor het volwaardig aansluiten van ouders / burgers.

Uitvoering

- Samenstellen werkgroep bestaande uit: ouders, ervaringsdeskundigen en professionals
- Inventarisatie van de (informele) netwerken die al actief zijn in Zuid-Limburg
- Beschikbaar maken van de huidige netwerken voor ouders, bijvoorbeeld via de lokale coalities Kansrijke Start
- Ondersteunen en versterken van de huidige netwerken
- Start met uitbreiden van de (informele) netwerken zodat deze beschikbaar zijn voor alle ouders in Zuid-Limburg

Communicatie

- Communicatie via website en nieuwsbrieven Trendbreuk
- Onderwerp als vast agendapunt bij lokale- en regionale coalities

Verbinding

- Verbinding leggen met interventies die in groepsverband worden gegeven (zoals bijvoorbeeld CenteringZorg)
- Verbinding leggen met initiatiefnemers van (in)formele netwerken die nog niet aangesloten zijn bij Kansrijke Start
- Verbinding leggen met Mamacafe's, Sijpruutcafe's, Kids&Koffie en initiatieven waar ouders samen komen
- Verbinding leggen met bewonersinitiatieven in welzijn, zorg en wonen: Vereniging Kleine Kernen Limburg en Stichting Naoberzorg Nederland zijn de bekendste koepels in Limburg
- Verbinding leggen met Zelfregietool: waar diverse zelfhulp/zelfregie groepen zichtbaar worden gemaakt

Evaluatie en monitoring

- Rapportage van de werkgroep aan de regionale coalitie Kansrijke Start

Financiën

- Voor financiering van de werkgroep en facilitering van ouders (onkosten, inzet, training) is budget opgenomen in de conceptbegroting Kansrijke Start
- Meerdere genoemde interventies/activiteiten (CenteringZorg, mamacafe's) hebben al hun eigen financiering.
- Aanvullende financiering kan nodig zijn voor voortzetten netwerk na afloop van de interventie

Borging

- Dit is een beweging van de lange adem: een lange termijn investering is nodig om duurzame netwerken te bouwen
- Gezamenlijk met alle partners zullen hiervoor doelen vastgesteld moeten worden en de benodigde middelen in kaart gebracht

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

Beweging Limburg Positief Gezond

Samen met:

- Burgerkracht Limburg
- Fontys Hogeschool
- Partners uit de regionale en lokale coalitie(s) Kansrijke Start
- Pril Begin

Positieve Gezondheid

Positieve Gezondheid is door Kansrijke Start Zuid-Limburg omarmd als gedachtegoed om de eigen regie en zelfredzaamheid van ouders aan te wakkeren. De Beweging Limburg Positief Gezond draagt samen met Burgerkracht het gedachtegoed Positieve Gezondheid uit. Zij denken mee hoe we Positieve Gezondheid vorm kunnen geven, met welke werkvormen en waar we anderen uit de beweging voor ondersteuning kunnen bevragen.

Sinds 2021 worden er trainingen Positieve Gezondheid aangeboden aan professionals. Binnen het project Samen voor Gezondheid (SvG) van AVM is Positieve Gezondheid ingezet voor (signalerings)gesprekken met gezinnen door verloskundigen en JGZ. Vanuit diverse lokale coalities Kansrijke Start zijn trainingen gevolgd.

Uitvoering

- Trainen van professionals en aanbieden intervisie Positieve Gezondheid
- Het gedachtegoed van Positieve Gezondheid is duurzaam verankerd in het beleid en uitvoering van de partners van Kansrijke Start
- Toename aantal ouders en ervaringsdeskundigen die bekend zijn met Positieve Gezondheid. Burgerkracht kan hierin meedenken en dit deel oppakken

Communicatie

- Communicatie via website Trendbreuk
- Onderwerp als vast agendapunt bij lokale en regionale coalities Kansrijke Start

Verbinding

- Binnen de Beweging Limburg Positief Gezond werken al diverse partners samen en Burgerkracht levert een coördinator
- Positieve Gezondheid wordt als basis benoemd voor het realiseren van de GALA doelstellingen
- Dit thema wordt afgestemd met Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg

Evaluatie en monitoring

- Positieve Gezondheid is onderdeel van de monitoring Kansrijke Start

Financiën

- In begrotingen 2024-2026 voor Kansrijke Start structureel budget opnemen voor trainingen Positieve Gezondheid

Borging

- Een deel van de borging ligt verankerd in de doelstellingen van de Beweging Limburg Positief Gezond
- Een verdere verkenning met Burgerkracht is gewenst voor de lokale borging
- Streven naar specifiekere afspraken over de borging van deze beweging met de betrokken partners van Kansrijke Start

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

Burgerkracht Limburg

Samen met:

- Partners van de regionale en lokale coalitie(s) Kansrijke Start
- Pril Begin

Participatie (burger, gezin en ervaringsdeskundigen)

Eén van de doelen van Kansrijke Start is gelijkwaardigheid met de gezinnen. Hiervoor is participatie van ouders of vertegenwoordiging van ouders op alle niveaus binnen Kansrijke Start gewenst, onder begeleiding van [Burgerkracht Limburg](#) zal hier vorm aan gegeven worden.

Er zijn meerdere bewegingen zichtbaar. Bij enkele lokale knooppunten Kansrijke Start is reeds vastgelegd dat ouders bij alle gesprekken aanwezig zijn. In meerdere werkgroepen zijn ouders en/of ervaringsdeskundigen aangesloten. In diverse projecten is budget gereserveerd voor ouderparticipatie.

Uitvoering

- Toewerken naar participatie en training van ouders en/of vertegenwoordigers in overlegstructuren en werkgroepen van Kansrijke Start, met als resultaat:
 - Ouders of oudervertegenwoordiging in lokale en regionale coalitie Kansrijke Start en in stuurgroep Trendbreuk
 - Deelnemende ouders of oudervertegenwoordigers worden gefaciliteerd voor volwaardige participatie (onkosten, training)
- Projectleiders en kartrekkers van projecten worden vanuit de gezamenlijke opdracht toegerust om zelf de ouderparticipatie mee vorm te geven

Communicatie

- Communicatie via website Trendbreuk
- Onderwerp als vast agendapunt bij lokale en regionale coalities Kansrijke Start
- Communicatie via kanalen Burgerkracht Limburg

Verbinding

- Participatie van ouders is onderdeel van alle initiatieven binnen Kansrijke Start, op eenzelfde wijze als sociaal- en medisch domein daarin vertegenwoordigd zijn
- Burgerkracht participeert in bestuurlijke- en beleidsnetwerken en draagt zorg voor verbinding met informele netwerken

Evaluatie en monitoring

- Rapportage aan de regionale coalitie Kansrijke Start

Financiën

- Voor financiering van participatie door ouders (-vertegenwoordiging) is budget opgenomen in de conceptbegroting Kansrijke Start: dit omvat ook facilitering voor onkosten, inzet en training

Borging

- Dit is een beweging van de lange adem: een lange termijn investering is nodig om duurzame netwerken te bouwen
- Gezamenlijk met alle partners zullen hiervoor doelen vastgesteld moeten worden en de benodigde middelen in kaart gebracht
- Ook worden de partners toegerust hoe participatie op een betekenisvolle manier vorm te geven

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Peutertijd

Eigenaar/Kartrekker:

- GGD Zuid-Limburg: unit Gezondheidsbevordering
- Universiteit Maastricht

Samen met:

- AWPG Mosa
- Gastouders
- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I
- Kinderopvangpartners
- Peuteropvang/peuterspeelzaal
- Preventieakkoord Zuid-Limburg

Gezonde kinderopvang

De leeftijd 0-4 jaar is een cruciale fase voor de vorming van gewoonten en gedrag. De kinderopvang speelt een grote rol in het aanleren van gezonde gewoonten op jonge leeftijd. Vanuit de landelijke aanpak Gezonde Kinderopvang worden pedagogisch medewerkers van kinderopvangorganisaties opgeleid tot 'Coach Gezonde Kinderopvang' en wordt er per opvanglocatie gewerkt aan verschillende thema's zoals voeding en beweging. Regionale coördinatie en ondersteuning wordt verzorgd door de coördinator Gezonde Kinderopvang van de GGD Zuid-Limburg. De aanpak Gezonde Kinderopvang is tevens opgenomen als speerpunt in het Preventieakkoord Zuid-Limburg.

Uitvoering

- Ondersteunen van kinderopvangorganisaties in de implementatie, doorontwikkeling en opschaling van bestaande en vernieuwende gezondheidsbevorderende interventies en verankering ervan in beleid:
 - Opleveren onderzoeksresultaten
 - Uitbreiden en in stand houden Lerend Netwerk Gezonde Kinderopvang
 - Ontwikkelen gemeenschappelijke basis Gezonde Kinderopvang Zuid-Limburg voor gezondheidsthema's
 - (Door)ontwikkelen Menukaart+
 - Organiseren van lokale training Coach Gezonde Kinderopvang (train de trainer)

Communicatie

- Kennis delen binnen Lerend Netwerk Gezonde Kinderopvang
- Organiseren van 6 tot 8 Lerend Netwerk bijeenkomsten per jaar en 2 projectgroep bijeenkomsten per jaar
- Nieuwsbrieven/factsheets/inspiratiesessies/interviews worden gemaakt op basis van behoefte

Verbinding

- Werken aan de doorgaande lijn met de Gezonde School
- Versterken samenwerking met kinderopvang locaties, pedagogisch medewerkers, uitvoeringsorganisaties, gemeenten, voedingscentrum, RIVM, professionals uit het werkveld en ouders
- Organiseren landelijke netwerkbijeenkomst Gemeente Samen Gezond

Evaluatie en monitoring

- Gedurende de looptijd van dit project is een promovendus aangesteld voor:
 - Procesevaluaties van de projectgroep en het Lerend Netwerk
 - Evaluatie scholing Gezonde Kinderopvang
 - Behoeftetepeilingen onder kinderopvang en ouders
 - Vragenlijst-onderzoek naar gezondheidsbeleid onder alle kinderopvang organisaties in Zuid-Limburg

Financiën

- Voor het onderzoek en opzetten van het lerend netwerk is een ZonMw subsidie ontvangen met een in kind bijdrage van de GGD, Universiteit Maastricht en 5 kinderopvangorganisaties
- Vanuit het Preventieakkoord is er een budget voor het implementeren van interventies

Borging

- Adviseurs Gezondheidsbevordering van de GGD adviseren vanuit hun reguliere taak kinderopvangorganisaties
- Draagvlak om gezonde leefstijl als vast dagelijks onderdeel in praktijk en beleid te hebben
- Het lerend netwerk is uitgedroeid tot werkend platform voor verbinding en kennisdeling
- De Menukaart+ helpt bij het maken van keuzes
- De aansturing van regiocoördinator en onderzoeker zijn gericht op verbeteren, ontwikkelen en borging in organisaties

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg: unit Gezondheidsbevordering

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT)
- GGD GHOR en landelijke thema-instituten
- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I
- JOGG
- Jong Leren Eten
- Regionale/lokale partners
- Scholen/scholengemeenschappen/schoolbesturen in Zuid-Limburg

Gezonde school

Structurele aandacht voor een gezonde leefstijl op jonge leeftijd vergroot de kans op gezondere kinderen én volwassenen. Daarom stimuleert Gezonde School een gezonde leefstijl op scholen vanzelfsprekend te maken door hier duurzaam en planmatig aan te werken. De Gezonde School-aanpak gaat uit van wat de school al doet en helpt om keuzes te maken. Stap voor stap bouwt de school zo verder. Als een school met de Gezonde School-aanpak werkt, kan de school één of meer themacertificaten aanvragen, onderdeel van het vignet Gezonde School. Met dit kwaliteitskeurmerk laat de school zien dat deze aandacht besteedt aan een gezonde leefstijl. De Gezonde School-adviseur van de GGD ondersteunt en adviseert de school hierbij.

Uitvoering

- Adviseren/begeleiden huidige en nieuwe scholen aan de hand van de Gezonde School-aanpak
- Toename van 5 Gezonde Scholen per jaar
- Toename van 15 thema-certificaten per jaar (met focus op thema's voeding, beweging en welbevinden)

Communicatie

- Bekendheid vergroten over de mogelijkheden om stappen te zetten naar een Gezonde School of Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT), zowel bij scholen als schoolbesturen (via communicatie over basiselementen)
- 4 nieuwsbrieven Gezonde School/GBT per jaar, zowel voor PO als VO
- Regionale inspiratie/netwerk bijeenkomst voor PO

Verbinding

- Verbinding met GBT: GBT-scholen zijn ook Gezonde Scholen
- Versterken samenwerking met Gezonde Kinderopvang, afstemming basiselementen voeding, bewegen en welbevinden

Evaluatie en monitoring

- Eind 2023 zijn de resultaten van landelijk onderzoek ZonMw: "Doet de Gezonde School ertoe en zo ja, onder welke condities?" bekend en beschikbaar

Financiën

- De aanpak en inzet valt voor het merendeel onder de reguliere dienstverlening door de GGD
- Extra financiering middels landelijke Gezonde School-subsidies wordt elk schooljaar aangevraagd

Borging

- De Gezonde School-aanpak bevordert structureel werken aan een gezonde leefstijl op school
- Middels het behalen van een vignet kan een school laten zien dat er volgens landelijke criteria aan een gekozen thema gewerkt wordt
- Een vignet is drie jaar geldig, daarna dient de werkwijze en het beleid opnieuw beschreven te worden
- De advisering door de GGD is onderdeel van Wet publieke gezondheid (Wpg)

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

Stichting Implementatie GBT

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Bedrijven en private organisaties
- Brood en Spelen
- Gezonde School
- GGD Zuid-Limburg: unit Gezondheidsbevordering
- Jeugdfonds Sport en Cultuur
- JOGG
- Jong Leren Eten
- Kenniscentrum Sport en Bewegen
- Kinderopvangpartners
- Koepelorganisaties scholen (o.a. MOVARE, Kindante, Mosalira, Triade)
- Provincie Limburg
- Universiteit Maastricht
- Voedingscentrum

Gezonde Basisschool van de Toekomst

Op een Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) wordt het dagprogramma verlengd, om per dag een uur meer te kunnen bewegen, gezamenlijk een gezonde lunch te nuttigen en meer aandacht te besteden aan ontspanning en leefstijl. De Stichting GBT faciliteert en ondersteunt de opschaling in Limburg en bewaakt de kwaliteit. Twee kwartiermakers enthousiasmeren, samen met de coördinator GBT vanuit de GGD, scholen en gemeenten en adviseren over het proces om te komen tot een GBT. Gezonde School-adviseurs van GGD Zuid-Limburg ondersteunen met inhoudelijke expertise. De GBT is onlosmakelijk verbonden met de Gezonde School door gemeenschappelijke thema's (voeding, beweging en welbevinden) en visie: een gezonde leefstijl in het DNA van de school.

Uitvoering

- Verder uitbreiden van het aantal scholen dat werkt vanuit het gedachtegoed van GBT
- Continueren van de lobby om GBT op de landelijke politieke agenda te zetten
- Vertalen van de principes van Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) naar het VO
- Versterken van de landelijke coalitie van samenwerkingspartners in de opschaling van GBT landelijk
- Kwartiermakers en coördinator van de GGD ondersteunen GBT scholen ook in 2024-2026

Communicatie

- Uitbrengen nieuwsbrieven, in samenwerking met Gezonde School/JOGG/Jong Leren Eten
- GBT is wetenschappelijk bewezen erkende interventie in de RIVM database

Verbinding

- Uitbreiden samenwerking met lokale partners (bijv. sport- en cultuuraanbieders en moestuinen)
- Verder versterken van samenwerking met Gezonde School, JOGG, Jong Leren Eten Voedingscentrum, Kenniscentrum sport en bewegen en Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Doorgroei van GBT gedachtegoed naar het voortgezet onderwijs

Evaluatie en monitoring

- De voortgang wordt bewaakt door de kwartiermakers vanuit de Stichting GBT
- In Noord-Limburg start een onderzoek naar monitoring van de GBT in het kader van de Regiodeal: bij dit onderzoek worden ook een aantal Zuid-Limburgse scholen betrokken

Financiën

- Vanuit de Regiodeal, Gelijke Kansen Alliantie, subsidie School en Omgeving, subsidie schoolmaaltijden.nl en eigen begroting gemeenten lijken de financiën t/m juli 2025 voor de deelnemende scholen gedekt
- Ouders betalen in de meeste gemeenten daarnaast een ouderbijdrage om de financiering mogelijk te maken

Borging

De ondersteuning van scholen om GBT te worden is onderdeel van de reguliere GGD dienstverlening. Echter is dit gelimiteerd en is er veel meer nodig. De duurzame financiering en daarmee de borging van de GBT op langere termijn, vraagt om een combinatie van lokale, regionale en landelijke middelen. Op lokaal niveau vinden gesprekken met gemeenten plaats voor financiering in het kader van preventie, kansengelijkheid en armoedebestrijding. Regionaal betreft het vooral gesprekken met de Provincie Limburg over de financiering van de doorontwikkeling van de organisatie van de Stichting Implementatie GBT en landelijk moeten de contacten met OC&W, VWS en LNV leiden tot een duurzame financiële basis. Naast deze publieke partijen, benutten we aanvullende kansen door de inzet van private middelen.

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

- GGD Zuid-Limburg: unit Gezondheidsbevordering
- Stichting Implementatie GBT

Samen met:

- 16 Gemeenten Zuid-Limburg
- Bedrijven/private partners
- Gezonde Kinderopvang
- Gezonde School
- JOGG
- Provincie Limburg
- Scholen en schoolbesturen (o.a. SVO|PL, LVO)

Gezonde middelbare school van de Toekomst

Gezondheid moet in de breedste zin van het woord onderdeel worden van de leer- en leefomgeving van de middelbare school, zodat jongeren zich daar op vele gebieden kunnen ontplooiën en hun talenten kunnen ontwikkelen. De principes van Gezonde Kinderopvang, Gezonde School en Gezonde Basisschool van de Toekomst vormen een belangrijke basis voor nieuwe ontwikkelingen in het Voortgezet Onderwijs. Gezonde School-adviseurs van GGD Zuid-Limburg ondersteunen scholen hierbij met inhoudelijke expertise. De uitgangspunten van de Gezonde School van de Toekomst zijn onlosmakelijk verbonden met de Gezonde School door gemeenschappelijke thema's en visie.

Uitvoering

- Vaststellen basiselementen en randvoorwaarden voor Gezonde middelbare School van de Toekomst in overleg met partners
- Opstellen procesbeschrijving Gezonde middelbare School van de Toekomst
- Aansluiten bij visie/beleid schoolbestuur en coördinatie beleggen/organiseren
- 1 VO-school start met pilot 100% Gezonde Schoolkantine
- 3 VO-scholen gaan aan de slag met basiselementen Gezond Leren Leven (voeding, bewegen en welbevinden)

Communicatie

- Thema's voeding, bewegen en welbevinden onder de aandacht brengen via regionale thema-campagnes
- Uitbrengen nieuwsbrieven, samenwerking Gezonde School/JOGG/Jong Leren Eten

Verbinding

- Uitbreiden samenwerking met schoolbesturen
- Uitbreiden samenwerking met Gezonde Kinderopvang, Gezonde School, JOGG en Jong Leren Eten (doorgaande lijn)
- Verbinden met bestaande beleidsafspraken bij gemeenten

Evaluatie en monitoring

- Met Universiteit Maastricht worden mogelijkheden voor onderzoek binnen Voortgezet Onderwijs verkend
- In 2024 zullen de resultaten bekend zijn van landelijk onderzoek ZonMw: "Doet de Gezonde School ertoe en zo ja, onder welke condities?"

Financiën

- De Gezonde School aanpak en inzet valt voor het merendeel onder de reguliere dienstverlening door de GGD
- Extra financiering, zoals landelijke Gezonde School-subsidies of via bedrijfsleven, wordt elk schooljaar aangevraagd
- Extra financiering is nodig voor (regionale) coördinatie binnen scholen/schoolbesturen
- Qua financiën zijn er mogelijk kansen rondom Regiodeal 2.0 en subsidie "School en Omgeving"

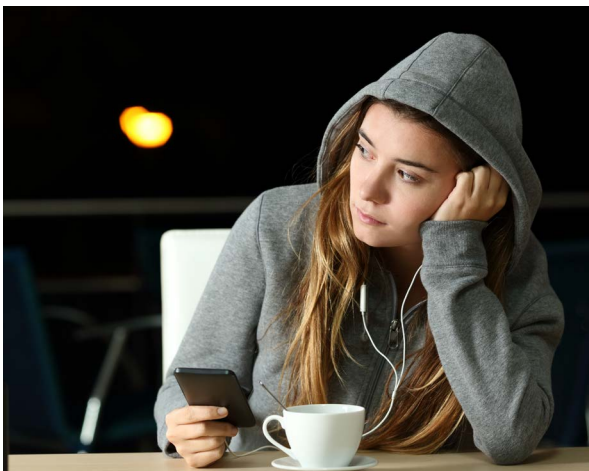

Borging

- De ondersteuning van scholen om GBT te worden is onderdeel van de reguliere GGD dienstverlening: Echter is dit gelimiteerd en is er veel meer nodig
- Voor een duurzame implementatie is borging van financiering via gemeenten nodig, met daarnaast een bredere inzet vanuit het bedrijfsleven om additionele middelen toe te voegen waarmee het aanbod op scholen wordt versterkt en verrijkt

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg en unit Gezondheidsbevordering

Samen met:

- Gemeente Heerlen namens alle 16 Gemeenten Zuid-Limburg
- GGD Zuid-Limburg: afdeling K&I
- Gilde Opleidingen
- Jens
- Projectleider Voortijdig Schoolverlaten
- Provincie Limburg
- VISTA college Heerlen
- Yuverta Heerlen

Aanvalsplan vermindering schoolverzuim door ziekte in het MBO

Het aanvalsplan is één van de projecten binnen het regionaal Voortijdig Schoolverlaten (VSV)-programma 'Voorkomen, vinden, vastpakken en vasthouden' op het snijvlak van onderwijs, zorg en participatie. Deze projecten zijn erop gericht om een zo groot mogelijke groep jongeren te helpen met als doel het aantal voortijdige schoolverlaters terug te dringen en jongeren in een kwetsbare positie de noodzakelijke begeleiding te geven. Binnen het aanvalsplan wordt de methodiek MAZL (uitspraak: mazzel) toegepast, neemt de jeugdarts deel aan het MBO-knooppunt en wordt er preventief ingezet op gezonde leefstijl. MAZL staat voor Medische Advisering van de Ziekgemelde Leerling en is een bewezen effectieve methode voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren in het voortgezet onderwijs en het MBO.

Uitvoering

- Uitvoering MAZL in leergang 1 van MBO VISTA college Heerlen
- Monitoring en evaluatie (M&E) MAZL
- Deelname jeugdarts in MBO-knooppunt VISTA college Heerlen
- Uitrol van Test je leefstijl bij alle MBO-opleidingen in Zuid-Limburg
- Advisering gezonde school-aanpak en gezonde schoolkantine
- Ontwikkelen visie "Gezondheid in het MBO"

Communicatie

- Oplevering rapportage Monitoring & Evaluatie (M&E) MAZL
- Factsheet MAZL
- Presentatie M&E MAZL, MBO-monitor, Jongvolwassenenmonitor en Test-je-leefstijl tijdens Onderwijscafé Vista

Verbinding

- Versterken verbinding preventie gezonde leefstijl met MAZL en MBO knooppunt en met contactmoment 4e leerjaar Voortgezet Onderwijs door de Jeugdgezondheidszorg
- Versterken verbinding domeinen Publieke gezondheid en Onderwijs, via gezamenlijk traject visie Gezondheid en MBO (zie werkplan 'Het bevorderen van de gezondheid van MBO-studenten')

Evaluatie en monitoring

- Evaluatie en monitoring MAZL vindt plaats volgens het daarvoor opgestelde M&E-plan

Financiën

- De uitrol van het aanvalsplan t/m schooljaar 2023-2024 is gefinancierd vanuit VSV-gelden en subsidie Provincie Limburg

Borging

- Het onderdeel MAZL en knooppunt MBO kunnen niet verder uitgerold worden, en na schooljaar 2023-2024 niet geborgd worden door een tekort aan jeugdartsenformatie
- Er wordt een visie ontwikkeld ten aanzien van Gezondheid in het MBO: Vanuit deze visie wordt invulling gegeven aan activiteiten die daarin worden geadviseerd

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg

Samen met:

Er wordt contact gezocht met betrokkenen vanuit verschillende organisaties die zich bezighouden met het bevorderen van de gezondheid van MBO-studenten:

- 16 Gemeenten Zuid-Limburg
- JOGG-regisseurs
- MBO-opleidingen: Studenten & Medewerkers
- Welzijnsorganisaties

Het bevorderen van de gezondheid van MBO-studenten

Uit onderzoeken wordt duidelijk dat MBO-studenten slechter scoren op verschillende gezondheids- en leefstijlfacetten dan HBO- en WO-studenten. Een gezonde leefstijl is belangrijk voor het toekomstperspectief van de studenten. Studenten die begeleid worden naar een gezondere levensstijl kunnen deze gezonde leefwijze verder uitdragen op stages, toekomstige werkplekken en in hun sociale omgeving. In de regio zijn er de afgelopen jaren veel goede initiatieven ontwikkeld en geïmplementeerd met als doel om de gezondheid van MBO-studenten te bevorderen. Helaas ontbreekt een gezamenlijk geformuleerde visie waarin structurele en integrale samenwerking centraal staat. Door de versnipperde werkwijze wordt er slagkracht gemist om proactief te werken aan gezondheidspreventie. De GGD Zuid-Limburg gaat samen met samenwerkingspartners én MBO-studenten aan de slag om een duidelijke visie en plan van aanpak op te stellen hoe de gezondheid van MBO-studenten preventief kan worden bevorderd.

Uitvoering

- Tot en met het eerste kwartaal van 2024 wordt de tijd genomen om gezamenlijk met ketenpartners en MBO-studenten een visie en plan van aanpak op te stellen
- Naar aanleiding van de uitkomsten van deze visievorming en het plan van aanpak worden verdere acties geconcretiseerd

Communicatie

- Relevante samenwerkingspartners worden individueel of per organisatie geïnformeerd over het project
- Een vertegenwoordiging van alle ketenpartners wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een werksessie waarin input wordt opgehaald voor een gezamenlijke visie en bijbehorend plan van aanpak

Verbinding

- Dit project vloeit voort uit de Trendbreuk-ambitie om de gezondheid van jongeren te bevorderen:
 - Een goede gezondheid en leefstijl van jongeren heeft positieve consequenties voor jongeren zelf
 - Jongeren zijn de ouders van de toekomst: een gezonde leefstijl stelt hen in staat om hun kinderen te laten opgroeien in een gezonde omgeving
- De focus op het MBO wordt onder andere omschreven in de werkagenda MBO van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Preventieakkoord Zuid-Limburg
- Verbinden met GALA en IZA waarin er veel aandacht is voor preventie en mentale gezondheid

Evaluatie en monitoring

- Een plan voor evaluatie en monitoring wordt beschreven in het nog te ontwikkelen plan van aanpak van het project

Financiën

- Deels uit budget Voortijdig Schoolverlaten (VSV) en deels reguliere begroting GGD Zuid-Limburg

Borging

- In het nog te ontwikkelen plan van aanpak zal uitgebreid worden stilgestaan bij de manier waarop taken en/of interventies worden geborgd

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg

Samen met:

- Universiteit Maastricht
- 16 Gemeenten Zuid-Limburg
- Diverse (praktijk)organisaties op landelijk, provinciaal, regionaal en ook internationaal niveau (waaronder ook de Euregio's)

Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG)

De Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Mosa (AWPG) is een netwerk (kennisinfrastructuur) waarin praktijk, onderzoek, onderwijs en beleid samenwerken rondom publieke gezondheid. Vanuit een onafhankelijke, verbindende rol is de AWPG Mosa een betrouwbare partner met unieke wetenschappelijke expertise, kennis en kunde, om innovatief en flexibel in te spelen op maatschappelijke vraagstukken. De AWPG Mosa ontwikkelt en deelt deze kennis en maakt deze toepasbaar voor praktijk, beleid en de burgers waar het om gaat. Door kennis uit wetenschappelijk onderzoek is de dagelijkse praktijk van de publieke gezondheid in Limburg op een groot aantal terreinen verbeterd: van infectieziekten tot gezondheidsbevordering en de jeugdgezondheidszorg.

Uitvoering

- Kernactiviteiten van de AWPG Mosa zijn het initiëren van wetenschappelijke onderzoeksprojecten en het werven van aanvullende financiering daarvoor. Daarmee levert de AWPG een bijdrage aan wetenschappelijke kennisontwikkeling. Zo voert de AWPG lopend onderzoek uit naar de Knooppunten Kansrijke Start en naar de Gezonde Kinderopvang.
- Het onderzoek wordt veelal uitgevoerd door PhD-studenten, post-docs, jaaronderzoekers, stagiaires en AIOS'en
- De AWPG werkt aan het versterken van de regionale kennisinfrastructuur rondom gezondheid en preventie in de publieke gezondheidszorg
- Trendbreuk, GALA en IZA vormen het uitgangspunt voor het opstellen van een kennisagenda

Communicatie

De AWPG Mosa heeft een belangrijke rol in kennisdeling: het delen en toepassen van opgedane kennis in de praktijk en het gebruiken van kennis als basis voor het adviseren en monitoren van beleid. Specifieke activiteiten zijn:

- Organisatie van refereerbijeenkomsten
- Actueel nieuws verspreiden via nieuwsbrief en website AWPG Mosa
- Wetenschappelijke kennisdeling (o.a. publicaties, presentaties) en het opstellen van (publieksvriendelijke) rapporten, factsheets en het geven van presentaties aan een breed publiek

Verbinding

- Verbinding maken met de landelijke Kennisinfrastructuur GGD
- De komende jaren zullen niet alleen Trendbreuk, maar ook thema's binnen GALA en IZA richtinggevend zijn voor de kennisagenda en dus ook de onderzoeksactiviteiten van de AWPG Mosa:
 - Denk daarbij aan praktijkgericht onderzoek naar implementatie van interventies in de praktijk en verdiepend onderzoek op thema's, zoals mentale gezondheid
 - Data-onderzoeksteam t.b.v. regioplan IZA

Financiën

- De komende jaren is er vanuit het programma Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid (VIP) aanvullende financiering beschikbaar voor onderzoek binnen infectieziektebestrijding
- Voor overige onderzoeksprojecten wordt aanvullende financiering gezocht, bijvoorbeeld via subsidiegevers

Borging

- De AWPG Mosa is geborgd bij de GGD Zuid-Limburg en verbonden aan de Universiteit Maastricht - vakgroep Sociale Geneeskunde

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

- GGD Zuid-Limburg
- Universiteit Maastricht

Samen met:

22 organisaties betrokken bij kennisontwikkeling, opleidingen, praktijk, preventie en zorg rondom jeugd doen mee aan deze werkplaats, net als ouders en jongeren zelf

Kenniswerkplaats Jeugd (KWJ)

In de Kenniswerkplaats Jeugd Zuid-Limburg (KWJ) werken professionals uit de praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen samen met ouders en jongeren aan maatschappelijke vraagstukken. Met als doel om zoveel mogelijk kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk te laten opgroeien. De KWJ is, mede door de korte lijnen met de Universiteit Maastricht, een instrument dat Trendbreuk ondersteunt bij het beantwoorden van kennisvragen. De KWJ voert zelf onderzoek uit (projecten “Burgerschapsonderwijs op het MBO” en “Uithuisplaatsingen, hoe kan het minder”) of is partner in projecten van samenwerkingspartners. In contact met andere regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd wordt bovendien van elkaar geleerd hoe professionals van de praktijk, onderzoek en beleid samen kunnen werken en leren met jeugdigen en ouders.

Uitvoering

- Voortzetten CBS microdata onderzoek, analyse resultaten en publicatie hiervan
- Uitvoeren interviewstudie n.a.v. dossieronderzoek, publiceren verrijking van dossieronderzoek
- Doorontwikkeling studentparticipatie bij (burgerschaps)onderwijs op het Vistacollege

Communicatie

- Organiseren van 3 refereerbijeenkomsten per jaar
- Publiceren van 3 nieuwsbrieven per jaar

Verbinding

- Versterken kennis en ervaring van studentparticipatie bij onderwijsontwikkeling
- Aansluiten bij en meewerken aan wetenschappelijke onderzoeken als Knooppunt Kansrijke Start (KKS), Samen voor Gezondheid II (SMOOTH), Big data Kansrijke Start (C4PO) en Vaccinatiebereidheid.

Evaluatie en monitoring

- Afsluiten eerste 4 jaren KWJ met eindrapport en verantwoording richting subsidieverstrekker ZonMw
- Verder integreren KWJ in AWPG

Financiën

- De KWJ wordt mede gefinancierd vanuit het ZonMw programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd en in kind bijdrages van de verschillende partners

Borging

- De KWJ blijft haar onderzoeksagenda afstemmen met Trendbreuk
- De KWJ zal integreren in de AWPG Mosa als een van de onderzoekslijnen: Jeugd en Intergenerationele Overdracht
- De AWPG Mosa is geborgd bij de GGD Zuid-Limburg en verbonden aan de Universiteit Maastricht - vakgroep Sociale Geneeskunde

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

- GGD Zuid-Limburg: unit Gezondheidsbevordering
- Programma management Trendbreuk

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Kinderopvangorganisaties
- Regionale samenwerkingsverbanden (zoals Stadsregio Parkstad)
- Scholen/scholengemeenschappen/ schoolbesturen in Zuid-Limburg

Coalities kinderopvang & onderwijs

Om gezondheid/gezonde leefstijl een vast onderdeel én doorgaande lijn te laten zijn binnen de kinderopvang en op school is een sterke samenwerking tussen professionals uit onderwijs, gemeenten en GGD nodig.

In het onderwijs is sprake van een veelheid aan betrokkenen op diverse niveaus. Naar voorbeeld van de regionale coalitie Kansrijke Start leeft ook bij het onderwijs de behoefte om te komen tot coalities in kinderopvang en onderwijs, bij voorkeur op subregionaal niveau (Westelijke Mijnstreek, Parkstad en Maastricht-Heuvelland). Binnen deze coalities wordt gestreefd naar een samenwerking waarin partners elkaar kennen, dezelfde taal spreken (gemeenschappelijke basis), korte lijnen met elkaar hebben en eenzelfde ambitie nastreven.

Uitvoering

- Verkenning en vorming van 3 subregionale coalities: Westelijke Mijnstreek, Parkstad en Maastricht-Heuvelland
- In elke coalitie een afvaardiging van KO, PO/SO, VO, GGD en gemeenten

Communicatie

- Bijeenkomsten met betrokken partners in kinderopvang en onderwijs
- Communicatie naar achterban van leden coalitie via o.a. nieuwsbrief Trendbreuk en besturen
- Communicatie via de eigen kanalen van kinderopvang en onderwijs

Verbinding

- Koppeling met regiodeals
- Koppeling met Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Evaluatie en monitoring

- Nog nader te verkennen tijdens vorming van coalities

Financiën

- De basis voor samenwerking is gelijkwaardigheid van partners, vooralsnog zijn er geen (extra) middelen beschikbaar

Borging

- Samenwerking en afstemming met alle betrokkenen rondom kinderopvang en onderwijs inbedden in reguliere structuren
- Kinderopvang- en onderwijsbesturen bouwen aan draagvlak bij alle locaties

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

- GGD Zuid-Limburg: unit Gezondheidsbevordering
- Programma management Trendbreuk

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- Kinderopvangorganisaties
- Projectgroep Gezonde Kinderopvang
- Schoolbesturen en scholen in Zuid Limburg (PO en VO)
- Stichting GBT

Gezond leren leven

Het mag niet uitmaken naar welke (voor)school een kind gaat: wij gaan voor een gezonde basis voor alle kinderen in kinderopvang en school. In 2022 zijn de eerste overleggen gestart met gemeenten, onderwijs en kinderopvang om te komen tot een gemeenschappelijke basis die op elke school en kinderdagverblijf wordt aangeboden als het gaat om gezond en veilig opgroeien. In 2023 zijn de eerste concrete stappen gezet aan de hand van het formuleren van een aantal basiselementen die overal aanwezig zouden moeten zijn, in kinderopvang (KO), primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO). We starten met 3 thema's: voeding, bewegen en welbevinden. Aan elk thema zijn 3 basiselementen gekoppeld waarmee kinderopvang en scholen een basis kunnen leggen voor een gezonde leeromgeving.

Uitvoering

- Elke (voor)school in Zuid-Limburg draagt bij aan gezondheid van de jeugd. Door kinderen/jongeren te motiveren om gezond te leven en als school zelf een gezonde leefomgeving te zijn, help je gezondheidsongelijkheid verminderen
- Er zijn gezamenlijke basiselementen 'Gezond Leren Leven' opgesteld voor KO, PO en VO.
- De basiselementen zijn gevisualiseerd in een praatplaat, die besproken wordt met alle partners
- In 2024 gaan we prioriteren en inventariseren welke elementen als eerste geïmplementeerd kunnen worden
- Eind 2025 zijn op 80% van de scholen in KO, PO, VO en MBO de geprioriteerde elementen gerealiseerd
- Eind 2025 ligt er een vervolgplan voor 2027 en verder met betrekking tot implementatie basiselementen en eventueel toevoegen nieuwe elementen

Communicatie

- De basiselementen worden aan de hand van een praatplaat gepresenteerd aan en besproken met alle betrokkenen en doorontwikkeld
- De basiselementen (binnen de thema's voeding, bewegen en welbevinden) worden aan de hand van thema-campagnes gecommuniceerd en regionaal onder de aandacht gebracht

Verbinding

- De basiselementen maken onderdeel uit van Gezonde Kinderopvang, Gezonde School, GBT, JOGG en Jong Leren Eten en zijn een belangrijke basis in de doorgaande lijn in de Trendbreuk-cyclus
- Gelijktijdig met de communicatie over en implementatie van de basiselementen wordt een start gemaakt met de vorming van coalities onderwijs, kinderopvang en gemeenten per subregio

Evaluatie en monitoring

- Via de jaarlijkse JOGG-monitor (PO en VO) en onderzoek Gezonde Kinderopvang

Financiën

- De themacampagnes en communicatie hieromtrent wordt gedekt uit het werkbudget Trendbreuk
- Inzet vanuit scholen en kinderopvang en wellicht de inzet van een projectleider kan via Gezonde Kinderopvang, Gezonde School en mogelijk uit SPUK GALA middelen (terugdringen gezondheidsachterstanden)

Borging

- De basiselementen worden door de scholen en kinderopvangorganisaties na implementatie geborgd via de eigen beleidsprocedures en ontwikkelingen
- Er is feitelijk geen sprake van een project maar meer van een beweging die al in gang gezet is en die gaat bekijken in beleid van alle organisaties

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- JOGG
- Kansrijke Start Zuid-Limburg
- Kinderopvangpartners
- Provincie Limburg
- Speeltuinwerk Limburg
- Visit Zuid-Limburg
- Zorgprofessionals in de geboortezorg

Rookvrije generatie

Met de programmalijnen Rookvrije Start en Rookvrije Kindomgeving wordt ingezet op het beschermen van kinderen tegen tabaksrook en de verleiding te gaan roken binnen de aanpak Rookvrije Generatie.

De doelgroep van 'Rookvrije Start' zijn de zorgprofessionals rondom zwangere vrouwen en ouders, zoals verloskundigen, gynaecologen, kraamzorg en JGZ. Rookvrije Kindomgeving richt zich op doelgroepen zoals scholen, kinderopvang, sportverenigingen, speeltuinen, dagattracties, etc.

Uitvoering

- Meer rookvrije omgevingen (eind 2025 minimaal een verdubbeling ten opzichte van 2022)
- 16 gemeenten zijn actief met rookvrij aan de slag
- Begeleiden van gemeenten bij o.a. plannen schrijven, prioriteiten bepalen en procesbegeleiding
- Beter zicht op aantal rookvrije plekken (monitoring/registratie)
- Voortzetten rookvrij-estafette bij kinderopvangorganisaties
- Voortzetting Regionale Taskforce Rookvrije Start, samen met regionale en lokale ambassadeurs

Communicatie

- De communicatie zal voornamelijk verlopen via de GGD Zuid-Limburg en Trendbreuk communicatiekanalen

Verbinding

- Versterken samenwerking met Kansrijke Start, Gezond Uit, JOGG, Visit Zuid Limburg en TeamFit

Evaluatie en monitoring

- Er zal komende periode meer worden ingezet op monitoring van voornamelijk rookvrije omgevingen

Financiën

- De uren van de projectleiders en het werkbudget worden in 2024 en 2025 gedekt door een subsidie van GGD GHOR Nederland

Borging

- Er wordt actief ingezet op het herhaaldelijk agenderen van het thema en het zoeken van de aansluiting bij verschillende projecten zoals Kansrijke Start, Gezonde Kinderopvang en Gezonde School
- De contacten met gemeente, scholen, kinderopvangorganisaties, speeltuinen, sportverenigingen en dag attracties worden onderhouden, evenals de samenwerking met programma's en geboorteprofessionals binnen Kansrijke Start
- Ook ná 2025 zal het thema 'Roken' onderdeel moeten blijven van het regionale gezondheidsbeleid

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg

Samen met:

- 16 gemeenten Zuid-Limburg
- JOGG beleidsmedewerkers en regisseurs
- Huis voor de Sport Limburg
- Initiatieven zoals GBT, Gezonde School, Jong Leren Eten
- JOGG NL
- Lokale JOGG samenwerkingspartners in een gemeente zoals onderwijs, kinderopvang, sportverenigingen, enz.
- PPS partners uit de regio
- Preventie- en sportakkoord(en) en daaraan verbonden partners
- Provincie Limburg

JOGG Zuid-Limburg

Een (on)gezonde leefstijl wordt beïnvloed door vele factoren buiten de gezondheidssector. JOGG (Gezonde jeugd, gezonde toekomst) ondersteunt regionale projecten om de gezondheidsachterstand te verkleinen en werkt daarbij vanuit 7 kind-omgevingen: school, thuis, vrije tijd, media, buurt, sport en werk. De JOGG-regisseurs spelen een belangrijke verbindende rol tussen initiatieven in Zuid-Limburg om meer Gezonde Scholen te realiseren, meer kinderen een rookvrije start te bieden en sportomgevingen gezonder maken etc.. Daarmee draagt JOGG bij aan de ambitie om meer kinderen gezond en kansrijk op te laten groeien.

Uitvoering

- Opstellen en uitvoeren van een nieuw uitvoeringsprogramma JOGG Zuid-Limburg
- Opstellen regionale begroting
- Verder uitrollen en continueren van werkgroepen JOGG Zuid-Limburg
- Monitoren & evalueren van JOGG-programma

Communicatie

- Opleveren voortgangsrapportages JOGG Zuid-Limburg
- Facebook JOGG Zuid-Limburg en LinkedIn-pagina JOGG Limburg

Verbinding

- Samenwerken met o.a. Keigezond, Jong Leren Eten en Gezonde school, Gezonde Kinderopvang, Gezonde basisschool van de toekomst, TeamFit, Rookvrije Generatie
- Samenwerking met private partijen om publiek-private samenwerking te realiseren met (PPS)-partners
- JOGG kan lokaal als paraplu worden gezien waar verschillende thema's onder komen te hangen

Evaluatie en monitoring

- De meerwaarde van de regionale samenwerking is recent onderzocht
- Lokaal wordt er jaarlijks een monitor afgenomen om de voortgang van het proces te evalueren

Financiën

- Het project is financieel gedekt tot 2023 door middelen vanuit GGD Zuid-Limburg, Provincie Limburg en JOGG NL
- De gesprekken over voortzetting van financiering vanuit JOGG Nederland vinden in najaar 2023 plaats
- Voor de activiteiten binnen het uitvoeringsprogramma wordt er voortdurend gezocht naar additionele middelen
- Gemeenten financieren de lokale JOGG-aanpak per gemeente vanuit reguliere bijdrage aan de GGD Zuid-Limburg en/of via additionele middelen

Borging

- Samen met alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg wordt, mede door de activiteiten van JOGG, gebouwd aan een stevige infrastructuur die bijdraagt aan het realiseren van de Trendbreuk
- Het streven is dat de JOGG aanpak in alle gemeenten voor onbepaalde tijd gecontinueerd wordt

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg

Samen met:

- Gemeenten Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Maastricht, Roermond, Sittard-Geleen en Venlo
- GGD Limburg-Noord
- GGD Zuid-Limburg: JGZ Zuid-Limburg
- Huisartsenzorggroepen: Cohesie, HOZL, Meditta en ZIO
- JOGG/Kind Naar Gezonder Gewicht
- PIW/Ecsplare
- Provincie Limburg
- Stichting Your COACH Next Door
- Ziekenhuizen Laurentius, MUMC+, VieCuri en Zuyderland
- Zorgverzekeraars CZ & VGZ

Keigezond Limburg

Overgewicht bij kinderen is in Nederland, maar specifiek ook in Limburg, een groeiend probleem. Keigezond Limburg is een brede domein overstijgende netwerkaanpak. Op maat gemaakte ondersteuning wordt geboden aan kinderen en gezinnen die obstakels ervaren op het gebied van een gezonde(re) leefstijl en de achterliggende beïnvloedende factoren. De eigen regie van een kind en gezin staan hierin centraal. Eén centrale zorgverlener (in Zuid-Limburg een jeugdverpleegkundige van GGD Zuid-Limburg) krijgt de regierol naar het kind, diens ouders en andere professionals. Er wordt gewerkt met een kinderleefstijl-coach en er is aandacht voor vroegsignalering en terugvalpreventie.

Uitvoering

- Gefaseerd uitrollen van Keigezond Limburg naar andere (Zuid-)Limburgse gemeenten met het streven naar een regionale dekking van netwerkaanpak over alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten
- Incluseren van 500 kinderen (Provinciaal) met een licht verhoogd gezondheidsgerelateerd risico, tot september 2024
- Er vindt sturing plaats op basis van cijfers: doorgeleiding naar Keigezond, extra werving, drop-outs etc.
- Opleveren voortgangsrapportages voor programmteam en Provincie (ieder kwartaal)

Communicatie

- Uitrollen van een werkgroep communicatie die een communicatiestrategie voor Keigezond Limburg gaat ontwikkelen: hoe kan Keigezond Limburg zich sterker profileren: via de website, social media, de informatie-en promotiematerialen voor ouders en professionals en het publiceren van succesverhalen uit de praktijk

Verbinding

- Uitbreiding en verbinding van het bestaande netwerk binnen het zorg- en sociaal domein, waarbij aandacht is voor meer en betere samenwerking. Sociaal- en zorgdomein leren van elkaar en versterken hiermee het doel van de netwerkaanpak: zelfregie, participatie, medische kennis en samenhang overgewicht met psychosociale problemen
- Verbinden met initiatieven als JOGG Limburg, Gezonde Basisschool van de Toekomst en Kansrijke Start
- Deelname aan het landelijk lerend netwerk – versterking kennisfunctie GGD (subsidie aanvraag zonMW)

Evaluatie en monitoring

- In samenwerking met de partners van het integraal plan dataverzameling Limburgse netwerkaanpak uitvoeren
- Onderzoek naar invulling rol centrale zorgverlener (subsidie aanvraag ZonMw)
- Wetenschappelijke publicaties

Financiën

- Keigezond is financieel gedekt t/m het eind van de projectperiode (september 2024, verlenging aanvragen hiervan is mogelijk) door: GGD Zuid-Limburg, gemeenten, zorgverzekeraars CZ en VGZ, en MUMC+
- Vanaf 2023 is de ketenaanpak overgewicht onderdeel van GALA en IZA: de financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn bieden kansen bij de verdere uitrol van Keigezond Limburg
- Vanaf 1 januari 2024 wordt de ketenaanpak voor kinderen met overgewicht opgenomen in de basisverzekering

Borging

Het doel is het realiseren van een netwerkaanpak die financieel duurzaam geborgd wordt door zorgverzekeraars en gemeenten in Limburg. De structurele bekostiging van de zorgverzekeraar vanaf 2024 en de financiële middelen beschikbaar vanuit GALA ondersteunen hierbij. Echter deze laatste gelden zijn tot 2026 beschikbaar voor gemeenten en hier dient tijd op geanticipeerd te worden.

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Fase overstijgend

Eigenaar/Kartrekker:

GGD Zuid-Limburg

Samen met:

- Graaf Huyn College
- Contact leggen met andere middelbare (Technasium) scholen, MBO scholen, welzijnsorganisaties en Jongerennetwerken in Zuid-Limburg

Dialoog met de jeugd

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep van de GGD Zuid-Limburg. Het blijft echter moeilijk om jongeren te bereiken met onze boodschappen, interventies en onderzoeken. Dit geldt met name voor de lager opgeleide jongeren. We spreken momenteel onvoldoende hun taal en zijn daardoor onvoldoende laagdrempelig. Het is van belang dat we meer inzicht krijgen in hoe jongeren kunnen worden bereikt, hoe het met ze gaat en op welke manier ze willen worden benaderd. In het schooljaar 22-23 is op een technasiumschool een opdracht uitgezet met als doel te inventariseren hoe de GGD Zuid-Limburg jongeren kan bereiken vanuit het perspectief van de jeugd zelf. Parallel hieraan is binnen de GGD Zuid-Limburg een vragenlijst uitgezet om de behoefte naar contact met jongeren in kaart te brengen en specifieke vraagstukken op te halen.

Uitvoering

- Verkennen van het opzetten van een jongerenpanel door middel van een pilot focusgroep
- Stapsgewijs verder uitrollen van de focusgroep met als doel te komen tot een representatief jongerenpanel
- Vragen en/of thema's ophalen bij de GGD en samenwerkingspartners die zij met jongeren willen bespreken
- Vragen en/of thema's ophalen die bij jongeren leven
- 5-6 keer per jaar bijeenkomen van het projectteam GGD Zuid-Limburg
- Bekendheid vergroten door het actief informeren bij interne en externe samenwerkingspartners

Communicatie

- Uitbrengen nieuwsberichten binnen de GGD Zuid-Limburg
- Uitbrengen updates via weekly en/of nieuwsbrief Trendbreuk Zuid-Limburg

Verbinding

- Verbinding maken met en versterken van het contact met jongeren in Zuid-Limburg
- Verbinding maken met en versterken van het contact met samenwerkingspartners o.a. middelbare (VMBO en Technasium) scholen, MBO scholen, jongerennetwerken
- Verbinding maken met outreach- en voorlichtingsactiviteiten voor jongeren vanuit diverse afdelingen van de GGD Zuid-Limburg
- Verbinding maken met spreekuren die vanuit JGZ op scholen plaatsvinden

Evaluatie en monitoring

- De voortgang zal worden bewaakt door continue terugkoppeling naar de pilot focusgroep en het projectteam
- Het is een dynamisch proces waardoor telkens kan worden bijgesteld
- De input van jongeren zelf is van belang om tot een goed functionerend jongerenpanel te komen
- Input in de vorm van vraagstukken vanuit de GGD ZL en samenwerkingspartners zijn van belang om de pilot focusgroep en het uiteindelijke jongerenpanel in stand te houden

Financiën

- Vooralsnog gebeurt dit 'in kind' vanuit de GGD Zuid-Limburg en dient verkenning plaats te vinden naar mogelijkheden voor verdere/structurele financiering

Borging

- Het is van belang om te zorgen dat professionals en de doelgroep aangehaakt blijven: er wordt actief ingezet op het zichtbaar maken van het project en de behaalde resultaten zodat de meerwaarde en het belang kenbaar blijft
- De contacten met het Graaf Huyn College worden onderhouden en verder uitgebreid naar andere (middelbare) scholen en andere samenwerkingspartners, zodoende wordt stap voor stap de bekendheid vergroot

Doelstellingen

Randvoorwaarden

Lijst met afkortingen (A-Z)

AF	aandachtsfunctionaris	NCJ	Stichting Nederlands Centrum Jeugdgezondheid
AIOS	Arts In Opleiding tot Specialist	NNZ	Nu Niet Zwanger
AVM	Academie Verloskunde Maastricht	NPO	Nationaal Programma Onderwijs
AWPG	Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Mosa	NZA	Nederlandse Zorgautoriteit
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
CZ	Zorgverzekeraar CZ	PhD	promotietraject tot het verkrijgen van de graad Doctor
DBC	Diagnose Behandel Combinatie	PO	Primair Onderwijs
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord	POH	Praktijkondersteuner huisarts
GBT	Gezonde Basisschool van de Toekomst	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst	SMOOTH	Social Maternity Care: a cOmbined medical and psychOsocial approach for a healTHy start of life
GGD GHOR	de brancheorganisatie van de 25 Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD'en) en Geneeskundige Hulpverleningsorganisaties in de Regio (GHOR)	SO	Speciaal Onderwijs
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	SPUK GALA	Specifieke Uitkering: middelen voor gemeenten voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis voor GALA thema's
GIDS	Gezond In De Stad	SPUK IZA	Specifieke Uitkering: middelen voor gemeenten voor het opstellen van een regiobeeld, het opstellen van een regioplan en het opstellen van een mandaatstructuur voor IZA
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs	SvG	Samen voor Gezondheid
IZA	Integraal Zorg Akkoord	TNO	Nederlandse organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
JGZ	Jeugdgezondheidszorg	VGZ	Zorgverzekeraar VGZ
JOGG	Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst	VO	Voortgezet Onderwijs
K&I	Kennis & Innovatie	VSV (Kansrijke Start)	Verloskundig Samenwerkingsverband
KKS	Knooppunt Kansrijke Start	VSV (Onderwijs)	Voortijdig Schoolverlaten
KO	Kinderopvang	VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
KSV	Kraamzorg Samenwerkingsverband	WO	Wetenschappelijk Onderwijs
KWJ	Kennis Werkplaats Jeugd	Wpg	Wet publieke gezondheid
LEA	Lokale Educatieve Agenda	ZonMw	Samenwerkingsverband tussen ZorgOnderzoek Nederland (de wet op ZON) en gebiedsbestuur Medische Wetenschappen (MW) - o.a. subsidieverstrekker voor onderzoek
LNv	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit		
LVB	Licht verstandelijke beperking		
MAZL	Meer Aandacht voor Ziek gemelde Leerlingen		
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs		
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum+		

www.trendbreukzuidlimburg.nl

Volg ons op LinkedIn

Trendbreuk Zuid-Limburg

Bezoekadres: Het Overloon 2, 6411 TE Heerlen

Postadres: Postbus 33, 6400 AA Heerlen

T: 088 880 53 01 | E: trendbreuk@ggdzl.nl